

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

A Study of Circumstances and Problems on Chinese Language Teaching and
Learning in Teaching Chinese Students at Rajabhat Mahasarakham University

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ศันสนีย์พร ภูพัตนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2561)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างสูงยิ่งของ อาจารย์ ดร.บัณฑิตกาญจ ตั้งภากรณ์ อาจารย์ ดร. วรารัตน์ อนุสัตย์ อาจารย์ ดร.มนรัตน์ สินทร์ อาจารย์ปรภากร บุตรแก้ว และอาจารย์ ดร.ทิวารัตน์ ประเสริฐสังข์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และตรวจแก้ไขรายงานวิจัยนี้ให้มีความสมบูรณ์ถูกต้องพร้อมทั้งคุณค่าทางวิชาการ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอน ภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการตอบแบบสอบถามด้วยความเต็มใจเป็นอย่างดี จนสำเร็จลุล่วงได้ตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มอบทุนอุดหนุนรายงานการวิจัย ปีงบประมาณ 2561 ในครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดาและมารดาที่ได้ให้กำเนิด คอยเลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนมาเป็นอย่างดีโดยตลอด ขอขอบคุณญาติ พี่น้อง เพื่อนๆ ที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาตลอด ผู้วิจัยขออุทิศคุณงามความดีนี้แด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

คันสนีย์พร ภูพันทนา

2562

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

หัวข้อวิจัย การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผู้ดำเนินการวิจัย นางสาวศันสนีย์พร ภูพินนา

หน่วยงาน สาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ปี พ.ศ. 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยประเมินในแต่ละด้านรวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า พบว่า โดยภาพรวมของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมีความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น 4.70, 4.55, 4.72 ตามลำดับ และด้านเนื้อหาการเรียนการสอน คิดเป็น 4.21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมีความสำคัญมาก

Research Title A Study of Circumstances and Problems on Chinese Language Teaching and Learning in Teaching Chinese Students at Rajabhat Mahasarakham University

Researcher Sunsaneephon Phupanna

Organization Teaching Chinese Rajabhat Mahasarakham University

Year 2019

ABSTRACT

The purpose of this research is to study of Circumstances and Problems on Chinese Language Teaching and Learning in Teaching Chinese Students of Rajabhat Mahasarakham University students the sample group used in this study is Teaching Chinese Students of 100 people. The tools used for data collection were Questionnaire about conditions, problems, and satisfaction affecting Chinese language learning achievement by assessing each area in a total of 4 areas which are teaching content Learning and teaching activities teaching and learning media and the environment in the teaching and learning management

The research found that: Overall of Teaching Chinese Students having the highest mean value at the highest level. Is the teaching and learning activities Teaching and learning media and the teaching and learning environment is 4.70, 4.55, 4.72, respectively, and the teaching and learning content is 4.21, with a high level of average.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย.....	2
ขอบเขตของโครงการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
1. ประวัติความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีน.....	3
2. หลักการ จุดมุ่งหมาย องค์กรประกอบของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	9
3. การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เป็นภาษาที่สอง	10
4. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับอุดมศึกษา.....	18
5. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมและมัธยมศึกษา	19
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	24
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	25
4. สถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล.....	26
5. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	27
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป.....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษา.....	28
สาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มีผลต่อการเรียนภาษาจีน สาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	
บทที่ 5 สรุปลงการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	32
สรุปลงการวิจัย.....	33
อภิปรายผล.....	33
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	34
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	34
บรรณานุกรม.....	35
ประวัติผู้วิจัย.....	42

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

	หน้า
4.1 ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาจีน จำแนกตามเพศ ชั้นปี เกรดเฉลี่ยปัจจุบัน	27
4.2 ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาจีน ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน	28
4.3 ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาจีน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	29
4.4 ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาจีน ด้านสื่อการเรียนการสอน	30
4.5 ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาจีน ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน	31

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN COMMUNITY) ทำให้สภาพสังคมไทยในอนาคตเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต สังคมไทยจะมีผู้คนจากประเทศเพื่อนบ้านมากกว่าปัจจุบัน ทั้งสภาพการค้าการลงทุน สภาพเศรษฐกิจ จะมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น การคมนาคม มีความสะดวกสบายมากขึ้น จะมีการติดต่อสื่อสารระหว่างประชาชนในภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยได้ตระหนักถึงการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้วยเหตุผลนี้จึงได้มีการส่งเสริมให้คนไทยมีการเรียนรู้ภาษาที่สองและภาษาที่สาม เพื่อเป็นการสร้างโอกาสเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จึงมีการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศค่อนข้างเปิดกว้างและเสรี และที่สำคัญทิศทางในอนาคตมีการคาดการณ์ว่า ประเทศจีนจะเป็นเจ้าเศรษฐกิจโลกแทนที่ประเทศยักษ์ใหญ่อย่างสหรัฐอเมริกา ในปีคริสต์ศักราช 2020 อย่างแน่นอน อีกทั้งการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียน (AEC) +3 จึงเป็นแรงกระตุ้นและสร้างความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาที่สาม ซึ่งภาษาที่มาแรงและเป็นที่น่าจับตามองมากที่สุดคือ “ภาษาจีน” (สุริพร ไตรจันทร์, 2557)

ปัจจุบันภาษาจีนเป็นภาษาสากลที่มีผู้ใช้มากกว่าหนึ่งพันสามร้อยล้านคนหรือประมาณ 1 ใน 5 ของประชากรโลกและเป็นหนึ่งในภาษาทางการที่ถูกใช้ในการประชุมต่างๆ ขององค์การสหประชาชาติ ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการติดต่อค้าขายและความสัมพันธ์ทางการทูตมากกว่า 30 ปี ภาษาจีนจึงมีความสำคัญทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และวัฒนธรรม (ศุภชัย แจ่มใจ, 2552)

นอกจากนั้นด้านการศึกษาก็ได้บรรจุวิชาภาษาจีนไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานปีพุทธศักราช 2544 ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนที่สอนในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา มีการเปิดสอนวิชาภาษาจีนกันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษาทั่วประเทศ

สาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พันธกิจหลักของอาจารย์นั้นมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน การทำวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้อาจารย์ที่เป็นผู้สอนในหลักสูตรสาขาวิชาการสอนภาษาจีนของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาต่างๆ ที่ไม่ใช่ครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ และไม่ได้ศึกษาวิชาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์การสอนมาก่อน ทำให้อาจมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องทักษะในการจัดการเรียนการสอนหรือเทคนิควิธีสอนแบบต่างๆ ซึ่งแนวโน้มของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในปัจจุบัน ให้ความสำคัญในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาศัยปรัชญาการสอนและทฤษฎีการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อประกอบการสอนและการวัดและประเมินผล

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาที่เรียนภาษาจีน เป็นวิชาเอก ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ยังคงมีปัจจัยหลายๆ ด้านที่มีผลกระทบต่อการเรียนภาษาจีนของนักศึกษา โดยการสังเกตเบื้องต้น พบว่า ปัจจัยที่สำคัญในการสนับสนุนการเรียนภาษาต่างประเทศมีอยู่หลายปัจจัย โดยแบ่งได้ดังนี้

1. สภาพความรู้ความสามารถพื้นฐาน
2. ความสนใจเจตคติของผู้เรียน
3. เพศ/อายุ
4. คุณลักษณะและพฤติกรรมระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน
5. สภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนการสอน

สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งสิ้น ทำให้ประสิทธิภาพการเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจและผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อศึกษาปัญหาด้านการเรียน การทำกิจกรรมในห้องเรียนระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และด้านสื่อการเรียนการสอน เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ เพื่อผลิตบัณฑิตที่ตรงตามเป้าประสงค์ของตลาด และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องยังสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ได้สืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ มุ่งศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยมีขอบเขตดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีนทุกชั้นปี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 100 คน (นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 ศึกษา ณ มหาวิทยาลัยคู่ต่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 50 คน จึงไม่สามารถเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 ออกจากกลุ่มตัวอย่าง)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งจะทำให้การเก็บข้อมูลที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ปัญหาด้านเนื้อหาการเรียนการสอน
- 2.2 ปัญหาด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.3 ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน
- 2.4 ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน

3. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2561 ถึง มีนาคม พ.ศ. 2562

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ และได้นำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความpenมาของการเรียนการสอนภาษาจีน
2. หลักการ จุดมุ่งหมาย องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
3. การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เป็นภาษาที่สอง
4. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับอุดมศึกษา
5. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมและมัธยมศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ประวัติความpenมาของการเรียนการสอนภาษาจีน

การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย มีหลักฐานปรากฏตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา ซึ่งสามารถแบ่งเป็น ยุคสมัยแรก ยุคสมัยแห่งความยุ่งยากและยุคสมัยปัจจุบัน ซึ่งมีประวัติความpenมาดังต่อไปนี้

1.1 ภาษาจีนในยุคสมัยแรก

ไทยกับจีนมีการติดต่อสัมพันธ์กันมาช้านานแล้ว หากกล่าวในแง่ของความสัมพันธ์ทางการทูตแล้ว มีหลักฐานชัดเจนว่า มีมาตั้งแต่สมัยที่รัฐสุโขทัยเรืองอำนาจเรื่อยมาจนถึงสมัยรัฐอยุธยาและรัฐกรุงเทพฯ เรื่องอำนาจ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่ย่อมมีการติดต่อกันไปมาระหว่างจีนและไทย โดยเฉพาะการเขมาয়งไทยของชาวจีนที่มีตั้งแต่ตัวแทนทางการทูต เจาหนาทที่ประจำเรือสำเภาที่มีตำแหน่งแตกต่างกันไปนับสิบตำแหน่ง รวมทั้งผู้ที่เป้นลูกเรือระดับล่าง ฯลฯ แมเราจะไม่ทราบจำนวนที่แท้จริง แต่ก็มีหลักฐานว่า ชาวจีนเหล่านี้มีจำนวนมาก ขนาดที่สามารถตั้งชุมชนอยู่ในหมู่ตนเอง โดยเฉพาะที่อยุธยาการเขมาของชาวจีนดังกล่าวย่อมมีการนำภาษาจีนเขมาไซดวย โดยจำต้องทับศัพท์คำจีนบางคำ มาใช้ในชีวิตประจำวันไปดวย อย่างเช่นคำว่า “อับเฉา” (ของที่มีน้ำหนักมากสำหรับไว้นาทองเรือสำเภาเพื่อถ่วงไม่ให้เรือโคลงเวลาแล่น สนวนใหญ่มักเป้นตุ๊กตาหินจีน) หรือชื่อตำแหน่งต่างๆ ของเจาหนาทที่เรือสำเภา อย่างเช่น ไตง เปนตน คำจีนทำนองนี้มีอยู่หลายคำ จนบางคำชาวไทยเราเองอาจไม่รู้ว่ามีที่มาจากคำจีน เพราะฟังดูแล้วเหมือนเป้นภาษาไทย อย่างเช่นคำว่า “จันอับ” อันเป้นขนมประเภทหนึ่งของจีนที่นิยมใสกลองไหเป้นของกำนัล เปนตน

การปรากฏและดำรงอยู่ของภาษาจีนดังกล่าว คงไม่ไดเป้นไปอย่างเป้นทางการมากนัก อยางไรก็ตาม ภาษาจีนได้ถูกนำมาสอนในสังคมไทยก็ในสมัยรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทรหรือในสมัยกรุงเทพฯ โดยหลักฐานระบุแต่เพียงว่า มีการสอนกันที่ “เกาะเรียน” จังหวัดอยุธยา ซึ่งก็ไม่มีใครทราบวที่ตั้งอยู่ที่ไหนในอยุธยา และสอนกันอยางไร หรือสอนดวยภาษาจีนกลางหรือภาษาจีนท้องถิ่น หรือใครคือนักเรียน แต่การที่เกิดการเรียนการสอนภาษาจีน ขึ้นมานี้สามารถชี้ให้เห็นในระดับหนึ่งว่า ชาวจีน (ไมนาจะมีชาวไทยรวมอยู่ดวย) เริ่มคิดแล้วว่า ภาษาจีนมีความจำเป็นไมทางใดก็ทางหนึ่ง เช่น เพื่อไซติดต่อสื่อสารในหมู่ชาวจีนดวยกันเอง หรือไมก็ให้ลูกหลานจีนสามารถสืบทอดวัฒนธรรมจีนต่อไปได้ เพราะภาษาเป้นหัวใจในการสืบทอดที่สำคัญไมวาจะในสังคมไหนก็ตาม

การที่เกิดการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้นในสังคมไทยดังกล่าว น่าเชื่อว่าเป้าหมายหลักคงอยู่ที่ คนที่เป็นลูกหลานจีนเสียมากกว่า ด้วยว่าในสมัยต่อๆ มาคือ สมัยรัชกาลที่ 3 เรื่อยมา จนถึงรัชกาลที่ 5 นั้น ชาวจีนเริ่มที่จะลงหลักปักฐานอยู่ในไทยแล้ว และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเป็นเช่นนี้ลูกหลานจีนจึง เกิดตามมา ถึงตอนนี้หากชาวจีนต้องการที่จะให้ลูกหลานของตนสืบทอดวัฒนธรรมจีนต่อไป ชาวจีนก็มี ทางเลือกให้แกตนเองอยู่ 2-3 ทางต่อไปนี้ หนึ่งใน สงลูกหลานของตนกลับไปเรียนภาษาจีนที่เมืองจีน ในกรณีนี้ชาว จีนผู้นั้นคง ต้องมีฐานะดีพอสมควร หรือไมก็ต้องเก็บหอมรอมริบนานไม่น้อยจึงจะทำได้ สอง สงเสียให้ ลูกหลานของตนเรียนภาษาจีนในเมืองไทย ในกรณีนี้หมายความว่าคงจะมีการเปิดสถานศึกษาขึ้นมาใน เมืองไทย รูปแบบของ สถานศึกษาจะเป็นอย่างไรเป็นอีกเรื่องหนึ่ง และสาม ปล่อยให้ลูกหลานของตนไปตามบุญ ตามกรรม หรือตามฐานะที่เป็นจริง ในกรณีนี้ปรากฏว่า มีลูกหลานจีนจำนวนไม่น้อยที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ แนนอนวาประเด็นของเราอยู่ตรงทางเลือกที่สอง นั่นคือในที่สุดสถานศึกษาที่สอนภาษาจีน ก็มีขึ้นมาใน เมืองไทย กล่าวกันว่าแรกเริ่มที่มีสถานศึกษาสอนภาษาจีนนั้น รูปแบบโดยมากมัก เป็นไปอย่างไม่เป็นทางการ คือชาวจีนรวมกันจ้างครูจีนมาสอน และที่รวบรวมกันนั้นคือรวมกัน โดยกระจายออกไปตามกลุ่มสำเนียงพูดของ ภาษาถิ่นเสียมากกว่า สำเนียงพูดที่ว่าคือ สำเนียงจีนแต้จิ๋ว (แฉาโจว) จีนกวางตุ้ง (กวางตง) จีนฮกเกี้ยน (ฝู เจี้ยน) จีนฮากกาหรือจีนแคะ (เคอเจีย) และจีนไหหลำ (ไหหนาน) ทั้งนี้จีนแต้จิ๋วเป็นสำเนียงพูดที่มีขนาดใหญ่ ที่สุด ส่วนที่จะมีการสอน ด้วยสำเนียงจีน กลางนั้นหาน้อยมาก

สถานศึกษาในรูปแบบที่เป็นทางการนี้ ต่อมาได้ขยายตัวเติบโตใหญ่ขึ้นจนสามารถตั้งเป นโรงเรียนที่รับนักเรียนได้เป็นจำนวนมากๆ ที่น่าสนใจก็คือว่า โรงเรียนเหล่านี้ต่างก็สอนวิชา ต่างๆ ด้วย ภาษาจีนทั้งสิ้น เมื่อเป็นเช่นนี้หากกล่าวเฉพาะคุณภาพของภาษาแล้วก็ย่อมจัดอยู่ในระดับ ที่น่าพอใจไม่น้อย ด วยเหตุนี้หากเราเข้าใจว่าโรงเรียนนานาชาติในปัจจุบัน คือโรงเรียนที่สอนด้วย ภาษาต่างชาติ (โดยเฉพาะ ภาษาอังกฤษ) แล้ว โรงเรียนจีนเหล่านี้ก็น่าจะถูกจัดเป็นโรงเรียนนานาชาติกลุ่มแรกในไทยก็ว่าได้ โรงเรียนจีน เหล่านี้คงเปิดสอนเป็นปกติเรื่อยมาตราบนานหลายร้อยปีแล้ว โดยในรัชสมัย นี้รัฐบาลไทยได้ให้โรงเรียนจีนไปจดทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายแก่การควบคุมแนนอนวา แม้โดยขอเท็จจริงแล้วสิ่งที่รัฐบาลไทยทำนั้นเป็นการจัดระเบียบ ซึ่งที่ไหนๆ ก็ทำกันโดยทั่วไป แต่ในกรณี โรงเรียนจีนนี้มีเหตุผลเกี่ยวกับความมั่นคงเขามาพัวพันอยู่ด้วย เพราะเวลานั้นชาวจีนในไทยกลุ่มหนึ่งได้เขาไปมี บทบาททางการเมือง ด้วยการสนับสนุนการปฏิวัติสาธารณรัฐในจีน ซึ่งจะเห็นได้ว่า การเมืองในลักษณะที่ว่ามี ี่อุดมการณ์ต่างกับอุดมการณ์ของประเทศไทย ที่ในขณะนั้นยังเป็นระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์อยู่ดังนั้น จึงย อมเป็นธรรมดาอยู่เองที่ผู้นำรัฐบาล (ไม่ว่าชาติไหน) ย่อมหาทางควบคุมหรือไมก็ปราบปราม ควรกล่าวด้วยว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ดีหรือการขยายตัวของชาวจีนก็ดีรัฐบาลในขณะนั้นพยายามหาหนทางในการ จัดการหลายทางด้วยกัน มีทางหนึ่งที่เสนอโดยกรมหลวงเทววงศโรปกการ (พระยศในขณะนั้น) ขุนนางชั้นผู้ ใหญ่พระองค์หนึ่งว่า หากจะจัดการกับชาวจีนให้ได้ผลแล้ว หนทางที่ดีที่สุดก็คือ การทำให้ชาวจีนถูกตัดขาด จากภาษาจีน จะเห็นได้ว่าหนทางนี้เป็นหนทางที่มองว่า ภาษาคือพลังสำคัญที่จะทำให้วัฒนธรรมจีน (หรือ วัฒนธรรมอื่นใดก็ตาม) สามารถสืบทอดต่อ ไปได้แต่กระนั้นหนทางนี้ก็ไม่ได้ถูกนำมาใช้อยู่ดี และกวางจะมีการ นำมาใช้เวลาก็ล่วงเลยอีกนับสิบปีต่อมา ด้วยเหตุนี้แม้จะถูกจัดระเบียบแล้วก็ตาม โรงเรียนจีนเหล่านี้ก็ไม่ได้รับ ผลกระทบในด้านหลักสูตรที่ใชสอนอยู่แต่ อย่างไรก็ดีเคยสอนกันมา อย่างไรก็ยังคงเป็นไปตามนั้น ตราบจนเกิด การเปลี่ยนแปลงการปกครองขึ้นใน ค.ศ.1932 (พ.ศ. 2475) ฐานะของภาษาจีนจึงถูกสั่งคลอนอย่างที่ไม่เคย ปรากฏมาก่อน

1.2 ภาษาจีนในยุคสมัยแห่งความยุ่งยาก

ยุคสมัยแห่งความยุ่งยากนี้ เป็นผลจากการเกิดอุดมการณ์ทางการเมืองใหม่ๆ ขึ้นมา อุดมการณ์เหล่านี้ในด้านหนึ่งเกิดขึ้น เพราะต้องการจะตอบโต้ภัยการพัฒนาของแต่ละประเทศ อุดมการณ์ที่เด่นๆ เหล่านี้ก็คือ เช่น อุดมการณ์เผด็จการหรือฟาสซิสต์ อุดมการณ์ ประชาธิปไตยและอุดมการณ์สังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ อุดมการณ์เหล่านี้มีผลในการทาทาย อุดมการณ์สมบูรณาญาสิทธิราชย์หรือราชาธิปไตยโดยตรง ไทยเราเองก็หนีไม่พ้นการทาทายดังกล่าวและผลคือ สังคมไทยถูกเลือกให้ใช้อุดมการณ์ประชาธิปไตยผ่านการปฏิวัติในปี ค.ศ. 1932 แต่ก็เช่นเดียวกับการปฏิวัติในอื่นๆ ที่ไม่ได้เป็นไปอย่างราบรื่น การแก่งแย่งชิงอำนาจระหว่างผู้นำในระบอบเก่ากับระบอบใหม่ หรือระหว่างผู้นำในระบอบใหม่ ด้วยกันเอง เป็นสิ่งที่ยังคงปรากฏให้เห็นอย่างต่อเนื่อง กรณีของไทยนั้นยังได้พวงเอาบทบาทของชาวจีนเข้ามา ด้วยคือ 1. สังคมไทยต้องเผชิญกับการเคลื่อนไหวของขบวนการคอมมิวนิสต์จีนในไทย ซึ่งไม่ว่าจะอย่างไรก็ตาม โดยเนื้อหาทางอุดมการณ์แล้วย่อมไปด้วยกันไม่ได้กับสังคมไทยโดยพื้นฐาน การเคลื่อนไหวนี้มีขึ้นนับแต่ที่จีนได้มีการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีนขึ้นใน ค.ศ.1921 (พ.ศ. 2464) ดังนั้นรัฐบาลไทยทั้งก่อนและหลังการปฏิวัติ ค.ศ. 1932 จึงยอมถือเป็นปฏิปักษ์ไปโดยอัตโนมัติ 2. โดยเฉพาะช่วงกลางทศวรรษ 1920 เรื่อยมา ญี่ปุ่นได้กระทำการคุกคามจีนรุนแรงขึ้น ในกรณีนี้ได้ส่งผลให้ชาวจีนในไทยเกิดความรู้สึกต่อต้านญี่ปุ่นขึ้นมา ด้วยและผลก็คือชาวจีนในไทยได้รวมตัวกันจัดตั้งขบวนการต่อต้านญี่ปุ่นขึ้นมาการต่อต้านนี้แสดงออกหลายด้านด้วยกัน เช่น ใหว่โอกาสจีนในไทยยุติการทำการค้ากับญี่ปุ่น ต่อต้านหรือทำร้ายชาวญี่ปุ่นในไทย ทำร้ายหรือเข่นฆ่าพ่อค้าที่เป็นชาวจีนด้วยกันเองที่ยังคงทำการค้ากับญี่ปุ่นโดยไม่ฟังคำเตือนของขบวนการ ฯลฯ การต่อต้านญี่ปุ่นยังคงเป็นไปตามนี้แม้หลังการปฏิวัติ ค.ศ. 1932 ไปแล้วเพราะก่อนหน้านี้ 1 ปี คือ ค.ศ. 1931 ญี่ปุ่นได้บุกยึดแมนจูเรียทำให้ชาวจีนทั้งในและนอกประเทศต่างไม่พอใจและเมื่อสงครามจีนกับญี่ปุ่นปะทุขึ้น ใน ค.ศ. 1937 การต่อต้านญี่ปุ่นในไทยก็ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

จากความยุ่งยาก (ทางการเมือง) ดังกล่าว นับว่าได้ส่งผลกระทบต่อชาวจีนในไทยอย่างมาก โรงเรียนจีนในขณะนั้นได้กลายเป็น 1 ในแหล่งของสมุททางการเมืองของขบวนการทางการเมืองของชาวจีนในไทย การของสมุทนี้มีทั้งของขบวนการคอมมิวนิสต์จีนในไทย (เพื่อเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์) มีทั้งของขบวนการต่อต้านญี่ปุ่น หรือไม่มีก็ของทั้งสองขบวนการรวมๆ กันไป ผลก็คือ มีครูจีนจำนวนมากที่ถูกจับกุมและลงโทษ (ส่วนใหญ่คือเนรเทศ) ทั้งก่อนและหลังการปฏิวัติ ค.ศ. 1932 ครูเหล่านี้โดยมากแล้วอยู่ในขบวนการคอมมิวนิสต์จีนแทบทั้งสิ้น แต่ที่กระทบต่อการเรียนการสอนภาษาจีนมากที่สุดนั้น คือ ด้วยการเคลื่อนไหวต่อต้านญี่ปุ่นโดยขบวนการชาตินิยมจีนในไทย ซึ่งมีทั้งที่มาจากฝ่ายขบวนการคอมมิวนิสต์จีนและฝ่ายกัวหมินตั่ง (ก๊ก มินตั่ง) รัฐบาลไทยได้ทำการกวาดล้างครั้งใหญ่ใน ค.ศ. 1938 (หลังสงครามจีน-ญี่ปุ่นเกิดแล้วประมาณ 1 ปี) ผลของการกวาดล้างไม่เพียงทำให้ครูจำนวนมากถูกจับกุมเท่านั้น หากที่สำคัญโรงเรียนจีนที่มีอยู่กว่า 200 แห่งทั่วประเทศต่างก็ถูกสั่งปิดไปด้วย ครั้นพอเวลาผ่านไประยะหนึ่งแก่นนำชาวจีนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนจีน ก็ได้อำนาจขอต่อรัฐบาลให้อนุญาตให้เปิดโรงเรียนจีนอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งรัฐบาลแม้จะอนุญาตให้เปิดแต่ก็บังคับไม่ให้มีการใช้ภาษาจีนในการเรียนการสอน เกินไปกว่าร้อยละ 20 และที่ไม่เกินตามสัดส่วนที่เวลานี้ในเวลาต่อมา ยังหมายถึงการจำกัดให้เรียนได้ไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือชั้นประถมศึกษาตอนต้นเท่านั้นอีกด้วย เงื่อนไขดังกล่าวได้ทำให้ขอเสนอของกรมหลวงเทววงศวโรปกาล เมื่อครั้งสมัยรัชกาลที่ 6 ถูกทำให้เป็นจริงขึ้นมาเป็นครั้งแรก และกลายเป็นปฐมบทของการทำให้การเรียนการสอนภาษาจีนในไทย เกิดข้อจำกัดทางด้านคุณภาพ ในเวลาต่อมา แต่หากกล่าวในมิติที่ลึกซึ้งลงไปแล้วเราก็จะพบว่า เงื่อนไขที่ว่านี้นับว่ามีส่วนอย่างมากในการแยกการเรียนการสอนภาษาจีน ให้ออกจากความเป็นจีน (chineseness) กล่าวคือ ภายหลังจากสงครามจีน-ญี่ปุ่น สิ้นสุดลงและตามติดมาด้วยการที่ขบวนการคอมมิวนิสต์ในจีนได้รับชัยชนะเหนือกัวหมินตั่ง ในปี ค.ศ.

1949 (พ.ศ. 2492) แลวกั้ตรงกับช่วงที่รัฐไทยได้เข้าสูยุคสมัยของการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างจริงจังและรุนแรงการใช้ภาษาจีนไม่ว่าในกาลเทศะใด หรือดี หรือเลวมากน้อยเพียงใด ไต่กลายเป็นเรื่องที่ค่อยๆ ทางไกล ลูกหลานจีนออกไป จะมีกเว้นก็แต่ครอบครัวจีนที่มีฐานะดีหรือช่องทางดีเท่านั้น ที่อาจหาวิธีส่งเสียลูกหลานของตนให้ไปเรียนภาษาจีนในต่างประเทศ เช่นที่ฮ่องกง มาเลเซียหรือป๋นัง ไต้หวัน หรือสิงคโปร์ เป็นต้น แต่มีบางเหมือนกันที่เสี่ยงส่งลูกหลานเขาไปในจีนแผ่นดินใหญ่ (โดยผ่านทางฮ่องกง) ทั้งที่รู้อยู่ว่ากำลังปกครองด้วยระบอบเผด็จการคอมมิวนิสต์ซึ่งถือเป็นเรื่องที่เสี่ยงไม่น้อย ส่วนครอบครัวจีนที่ไม่อาจทำเช่นนั้นได้ แต่ยังคงต้องการให้ลูกหลานของตนมีความรู้ภาษาจีนดีกว่าชั้นประถมสั้่นนั้น หนทางที่เหลือก็คือการให้ลูกหลานไปเรียนพิเศษภาษาจีนหลังเลิกเรียนจากโรงเรียน (ไทย) ซึ่งโดยทั่วไปมักเรียนกันวันละ 1 ชั่วโมง ซ้ำยังเป็นภาระเรียนที่ถือเป็นการชองนักเรียนโดยแท้ เพราะหากใจรักที่จะเรียนก็ไม่ลำบากมากนักแต่ถ้าใจไม่รักแล้ว การเรียนนั้นก็เท่ากับเป็นการฝืนใจตนเอง ซึ่งไม่เกิดผลดีแต่อย่างใด สถานการณ์เช่นนี้ดำรงอยู่นานหลายสิบปีดำรงอยู่มาภายหลังจากที่จีนกับไทย ได้เปิดความสัมพันธ์ทางการทูตขึ้นใน ค.ศ.1975 เรื่อยมา และกว่าที่ภาษาจีนจะถูกปลดปล่อยให้มีอิสระในการเรียนการสอนมากขึ้น เวลาที่ล่วงเข้าสู่ทศวรรษ 1990 ไปแล้วจนถึงเวลานั้น สังคมไทยก็ตระหนักว่า ยุคสมัยแห่งความยุ่งยากได้ทำให้ภาษาจีนตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ใหม่เสีย แลวกว่าคือ ตกอยู่ในสถานการณ์ที่พบว่า มีลูกหลานจีน หรือที่เรียกกันใหม่ว่า “ชาวไทยเชื้อสายจีน” ที่รู้ภาษาจีนนั้นมีน้อยมาก และที่รู้ดีก็มักคุ้นชินกับภาษาจีนท้องถิ่นและอักษรจีนแบบเก่า ในขณะที่การใช้ภาษาจีนในจีนแผ่นดินใหญ่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างขนานใหญ่มานานนับสิบปีก่อนหน้านั้นแล้ว

1.3 ภาษาจีนในยุคสมัยปัจจุบัน

จะว่าไปแล้ว ภาษาจีนในยุคสมัยของเรา เป็นภาษาจีนที่เกิดขึ้นภายใต้การเปลี่ยนแปลงภายในจีนโดยแท้ โดยเฉพาะตั้งแต่ที่เริ่มนโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศใน ค.ศ. 1979 เป็นต้นมา นโยบายนี้ทำให้จีนต้องเปนมิตรกับทุกประเทศ โดยไม่ถือเอาความแตกต่างทางอุดมการณ์มาเป็นอุปสรรคอีกต่อไป และตอนนโยบายพัฒนาภายในจีนก็เปิดที่ทางให้กับกลไกแบบทุนนิยม (ที่จีนเคยต่อต้าน) ให้ได้เขามามีบทบาทในการบริหารจัดการอีกด้วย สถานการณ์เช่นนี้ย่อมทำให้ประเทศต่างๆ ที่เคยเป็นปฏิปักษ์หรือระแวงสงสัยจีน คลายความกังวลไปได้ไม่น้อยโดยหลังจากนั้นไม่นาน ความกังวลที่หายไป ก็ถูกแทนที่ด้วยการเปิดตอนรับจีน ในฐานะมิตรประเทศและเลิกต่อต้านสิ่งที่เรียกว่า “จีนคอมมิวนิสต์” ไปในที่สุด แต่ก็ด้วยนโยบายที่ว่า ซึ่งทำให้จีนเติบโตอย่างเต็มกำลังไม่ว่าจะในด้านเศรษฐกิจการเมืองและความมั่นคงสังคม และวัฒนธรรม ผลเช่นนี้เองที่ทำให้ภาษาจีนได้กลายเป็นประเด็นที่ถูกกระตุกเตือน ให้เห็นถึงความสำคัญขึ้นมาอย่างมีนัยสำคัญ จนกล่าวได้ว่าทุกวันนี้แทบไม่มีหน่วยงานใดไม่ว่าจะในภาครัฐ หรือเอกชน ที่มองไม่เห็นความสำคัญของภาษาจีนอีกต่อไป ด้วยเหตุนี้การเรียนการสอนภาษาจีนที่ถูกกักขังอยู่ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ป.4) มานานหลายสิบปีก็ถูกปลดปล่อยออกมาในทศวรรษ 1990 เมื่อภาครัฐอนุญาตให้เปิดการเรียนการสอนกว้างไกลกว่านั้น และในระดับที่สูงกว่านั้น คือเปิดได้ทั้งในโรงเรียนภาครัฐและเอกชน และเปิดได้ถึงระดับอุดมศึกษาไม่เพียงเท่านั้นในส่วนที่เคยทำการเรียนการสอน “พิเศษ” ตามบ้าน รัฐอนุญาตให้เปิดอย่างเป็นทางการลักษณะและอย่างเปิดเผย ขอเพียงทำให้ถูกต้องตามระเบียบหรือกฎหมายและมีกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะเท่านั้น ก็สามารถทำได้ในฐานะโรงเรียนนอกระบบ อันเป็นภาคที่เคยมีบทบาทสำคัญในการอบรมเฉพาะภาษาจีน แก่นักเรียนที่จบแค่ชั้น ป.4 ใหม่มีคุณภาพที่สูงขึ้น และโดยไม่มีภาระประสาทุติยไตรให้แก่ใครได้แม้แต่ใบเดียวถึงแม้นักเรียนคนนั้นจะสามารถใช้ความรู้ภาษาจีนของตนจากการเรียน “พิเศษ” จนมีฐานะดีและมั่นคงไปต่างๆ กันก็ตาม

แต่จากความยุ่งยากในหลายสิบปีที่ผ่านมา นั้น ได้ส่งผลให้การเรียนการสอน ภาษาจีนโดยภาพรวมเป็นไปใน 2 ลักษณะด้วยกัน ลักษณะหนึ่ง เป็นการเรียนการสอนที่ยังคงสืบทอดแนวทางที่เป็นมาแต่

อดีต อีกลักษณะหนึ่ง เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งแสวงหาแนวทางใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ในลักษณะแรกนั้น อาจเห็นได้จากการที่สถานศึกษาบางแห่ง ยังคงสอนการออกเสียงภาษาจีนแบบจูอิน หรือ จูอินฝูเฮา เป็นระบบสัทอักษรสำหรับการถอดเสียงในภาษาจีน โดยเฉพาะภาษาจีนกลาง เป็นระบบกึ่ง พยางค์ที่มีไวยากรณ์กว้างขวางในสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ประกอบด้วยอักษร 37 ตัวและวรรณยุกต์ 4 ตัว ซึ่งเพียงพอที่จะถอดเสียงที่เป็นไปได้ในภาษาจีนกลาง ถึงแม้ว่าจูอินจะถูกจัดว่าเป็นชุดตัวอักษร (alphabet) อย่างหนึ่ง ระบบนี้ไม่ได้ประกอบด้วยพยัญชนะกับสระ แต่ประกอบด้วยต้นพยางค์ (syllable onset) กับ สัมผัสพยางค์ (syllable rime) ระบบนี้มีพื้นฐานจากตารางสัมผัส (rime table) ของภาษาจีน แต่ใช้ เครื่องหมายเสริมสัทอักษร (diacritics) แทนเสียงวรรณยุกต์แยกออกจากเสียงสัมผัส ในฐานะชุดตัวอักษร พยัญชนะต้นพยางค์มีอักษรไชนีส 21 ตัว ที่เหลือเป็นสระเดี่ยว สระประสม และสระที่มีพยัญชนะ สะกดซึ่งใช้ อักษรแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น luan จะเขียนเป็น ㄌㄨㄢ (l-u-an) ซึ่งอักษรตัวสุดท้ายไชนีสสระที่มี พยัญชนะสะกด -an ทั้งชุดเป็นต้น (อย่างไรก็ตาม พยัญชนะสะกด -p, -t, -k ไม่มีการใช้ ในภาษาจีนกลาง แต่ มีในสำเนียงอื่น สามารถเขียนเป็นตัวหอยของพยัญชนะเหล่านี้หลังเสียงสระ แทน) ในภาษาพูดทุกวันนี้ จูอิน มักถูกเรียกว่า ปอพอมอโฟ (ㄅㄨㄆㄨㄇㄨㄛ: bopomofo) ซึ่งเป็นอักษรชุดแรกในระบบนี้ เอกสารอย่างเป็นทางการในบางโอกาสจะเรียกว่า Mandarin Phonetic Symbols I (國語注音符號第一式) หรือย่อเป็น MPS I (注音一式) ซึ่งชื่อนี้ไม่ค่อยปรากฏการใช้ในภาษาอื่น เลขโรมันที่ปรากฏหลังชื่อมีไว้ เพื่อแยกแยะออกจากระบบ MPS II ที่คิดค้นขึ้นในยุคเดียวกันแต่ไม่มีการใช้งานแล้วในปัจจุบัน

ซึ่งการสอนผานตำราเรียนที่ไม่ได้ผลิตจากจีนแผ่นดินใหญ่ ส่วนหลักสูตรที่ซีกที่แตกต่างกันไป ในแต่ละแห่ง สุดแต่แต่วาสถานศึกษาแห่งไหนจะเห็นว่าเหมาะสมแก่นักเรียน ฯลฯ ในลักษณะนี้ สะท้อนให้ว่า ต่างคนต่างดำเนินการไปด้วยตนเองอย่างอิสระ ส่วนในลักษณะหลังนั้น อาจเห็นได้จากการที่สถานศึกษาหลาย แห่ง เลือกที่จะสอนการออกเสียงผานระบบพินอิน (pin-in) พินอิน หรือ อักษรพินอิน คือระบบในการถอด ถอดเสียงภาษาจีนมาตรฐาน ด้วยตัวอักษรโรมัน ความหมายของพินอิน คือ "การรวมเสียงเขาด้วยกัน" (โดยนัย ก็คือการเขียนแบบสัทศาสตร์การสะกดการถอดถอด เสียง หรือการทับศัพท์) พินอินเริ่มต้นในปีพ.ศ. 2501 และเริ่มใช้กันในปี พ.ศ. 2522 โดย รัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยใช้แทนที่ระบบการถอดเสียง แบบเก่า เช่น ระบบเวดและ ไจลสและระบบจูอิน นอกจากนี้ยังมีการออกแบบระบบอื่นๆ สำหรับนำไปใช้กับ ภาษาพูดของจีน ในถิ่นต่างๆ และภาษาของชนกลุ่มน้อยที่ไม่ใช่ภาษาฮั่น ในสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย นับแต่นั้นมาพินอินก็เป็นที่ยอมรับจากสถาบันนานาชาติหลายแห่ง รวมทั้งรัฐบาลสิงคโปร์ หอสมุดรัฐสภา อเมริกัน และสมาคมหอสมุดอเมริกัน โดยถือว่าเป็นระบบการถอดเสียงที่เหมาะสมสำหรับภาษาจีนกลาง ครั้น ปี พ.ศ. 2522 องค์การมาตรฐานนานาชาติ (ISO) ก็ได้รับเอาพินอินเป็นระบบมาตรฐาน (ISO 7098) ในการถอดถอดเสียงภาษาจีนปัจจุบันด้วยอักษรโรมัน (the standard Romanization for modern Chinese) สิ่งสำคัญที่ต้องระลึกไว้ก็คือ พินอินนั้นเป็นการทับศัพท์ด้วยอักษรโรมัน (Romanization) มิใช่การถอดถอด เสียงแบบภาษาอังกฤษ (Anglicization) นั่นคือ การกำหนดให้ใช้ตัวอักษรตัวหนึ่งสำหรับแทนเสียงหนึ่งๆ ใน ภาษาจีนไว้อย่างตายตัว เช่น b และ d ใน ระบบพินอิน เป็นเสียง "ป" และ "ต" ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างจาก ระบบการถอดเสียงส่วนใหญ่ไม่ว่า อังกฤษ ฝรั่งเศส หรือภาษาอื่นในยุโรป ขณะที่อักษร j หรือ q นั้นมีเสียงไม่ ตรงกับในภาษาอังกฤษ เลยกล่าวสั้นๆ ก็คือ พินอินมุ่งที่จะใช้อักษรโรมัน เพื่อแทนเสียงใดเสียงหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อความสะดวกในการเขียน มิได้ยืมเสียงจากระบบของอักษรโรมันมาใช้ การใช้ระบบนี้นอกจากทำให้ชาวต่าง ชาติเขียนอ่านภาษาจีนได้สะดวกแล้ว ยังสามารถใช้กับคอมพิวเตอร์ได้สะดวกอย่างยิ่งด้วย ต่อไปนี้เป็น การถอดถอดเสียงภาษาจีน (ที่เขียนด้วยอักษรโรมันในระบบพินอิน) ด้วยอักษรไทย โปรดสังเกตว่า บางหน่วยเสียง

ในภาษาจีนไม่มีหน่วยเสียงที่ตรงกันในภาษาไทย จึงต้องอนุโลมใช้อักษรที่ใกล้เคียง ในที่นี้จึงมีอักษรไทยบางตัวที่ต้องใช้แทนหน่วยเสียงในภาษาจีนมากกว่าหนึ่งหน่วยเสียง ทั้งนี้เพื่อเป็น "เกณฑ์อย่างคร่าวๆ" สำหรับการเขียนคำทับศัพท์ภาษาจีน ซึ่งมีน้อยแห่งที่สอนทั้งสองระบบหรือมากกว่า โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาบางแห่งรวมเอาระบบจูนินฟูเฮา เยลและเวตโจลเสขาไปตวย ถึงแม้ในชั้นปลายจะเน้นที่ระบบพินอินก็ตาม ส่วนตำราที่ใช้ก็เป้นตำราที่ผลิตจากจีนแผ่นดินใหญ่ เกี่ยวกับตำรานี้ยังพบอีกว่า สถานศึกษาหลายแห่งใช้ตำราที่ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าสถานศึกษาแห่งนั้นๆ เลือกที่จะใช้ตำราจาก "มณฑล" ไหนของจีน ฉะนั้นเมื่อมองในแง่ของหลักสูตรแล้วหลักสูตรจึงยอมขึ้นอยู่กับตัวตำราไปตวย ซึ่งโดยสรุปแล้วก็คือ หลักสูตรก็แตกต่างกันไป ฯลฯ

นอกจากสองลักษณะดังกล่าวที่เป็นเรื่องของ การเรียนการสอนโดยตรงแล้ว การใช้ภาษาจีนในหมู่ผู้รู้ภาษาจีน (ไม่ว่าจะมากหรือน้อย) หรือผู้ที่จะต้องสัมผัสกับภาษาจีน (โดยที่ไม่รู้ภาษาจีน) ในชีวิตประจำวันก็ยังเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ เพราะเป็นที่รู้กันมานานแล้วว่า การใช้ภาษาจีนในไทยนั้นเป็นการใช้ภาษาท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่และใช้ภาษาจีนกลางเป็นส่วนน้อย ฉะนั้น ภายหลังจากที่ภาษาจีนถูกปลดปล่อยในทศวรรษ 1990 ไปแล้ว ภาษาจีนกลางที่เข้ามามีบทบาทในการใช้มากขึ้น จึงไม่อาจเปลี่ยนแปลงการใช้แบบเดิมไปได้ง่ายๆ ทั้งนี้ยังไม่นับการใช้อักษรจีนตัวเต็ม (ฝานถู่จื่อ) ที่ยังคงปรากฏว่ามีการใช้มากกว่าอักษรตัวย่อ (เจี้ยนถู่จื่อ) ที่ทางจีนแผ่นดินใหญ่ได้ทำการ "ปฏิรูป" ไปแล้วมากกว่า 2,000 ตัวอักษร โดยเฉพาะในสื่อสิ่งพิมพ์ภาษาจีนนั้นจะเห็นได้ชัดเป็นนัยสำคัญของประเด็นนี้ก็คือว่า อักษรตัวย่อที่จีนปฏิรูปนั้น จีนเลือกเอาตัวอักษรที่มักใช้กันในชีวิตประจำวันเป็นลำดับแรก ด้วยเหตุนั้น การไม่รู้จักอักษรตัวย่อจึงไม่น่าจะเป็นผลดีแก่ผู้ใช้ภาษาจีนมากนัก (อย่างน้อยก็ในระยะยาว) ในทางตรงข้าม หากผู้ใช้คนใดที่รู้ทั้งตัวย่อและตัวเต็ม ก็ต้องนับว่าได้เปรียบผู้ใช้ที่รู้แต่เพียงแบบใดแบบหนึ่ง

2. หลักการ จุดมุ่งหมาย องค์กรประกอบของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

สำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จึงต้องจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 และมาตรา 27 (กรมวิชาการ, 2544) โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นักเรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจะต้องเรียน ทั้งนี้เพราะกลุ่มสาระการเรียนรู้ว่าด้วยการเสริมสร้างความเป็นมนุษย์และศักยภาพพื้นฐานในการคิด และการทำงาน การอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย การปรับตัวตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อมทำให้เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยให้นักเรียนเกิดความเจริญงอกงามในแต่ละด้าน ดังนี้

(1) ด้านความรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จะให้ความรู้แก่นักเรียนในเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญๆ ในสาขาวิชาต่างๆ ทางสังคมศาสตร์ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ จริยธรรม สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย ประชากรศึกษา และสิ่งแวดล้อมศึกษา ตามขอบเขตที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้น โดยจัดการเรียนรู้ในลักษณะบูรณาการหรือสหวิทยาการ

(2) ด้านทักษะและกระบวนการ

ในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้น นักเรียนควรได้พัฒนากระบวนการต่างๆ จนเกิดทักษะและกระบวนการดังนี้ทักษะการคิด เช่น การสรุปความคิด การแปลความ การวิเคราะห์ หลักการและการนำไปใช้ ตลอดจนการคิดอย่างมีวิจารณญาณทักษะการแก้ปัญหา ตามกระบวนการทาง

สังคมศาสตร์ กระบวนการสืบสอบ เช่น ความสามารถในการตั้งคำถาม และการตั้งสมมติฐานอย่างมีระบบ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การทดสอบสมมติฐานและสรุปเป็นหลักการทักษะการเรียนรู้ เช่น ความสามารถในการแสวงหาข้อมูลความรู้โดยการอ่าน การฟัง และการสังเกต ความสามารถในการสื่อสารโดยการพูด การเขียน และการนำเสนอความสามารถในการตีความ การสร้างแผนภูมิ แผนที่ ตารางเวลา และการจัดบันทึก รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ในการแสวงหาความรู้ทักษะกระบวนการกลุ่ม เช่น ความสามารถในการเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบสร้างสรรค์ผลงาน ช่วยลดข้อขัดแย้ง และแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ด้านเจตคติและค่านิยม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจะช่วยพัฒนาเจตคติ และค่านิยม เกี่ยวกับประชาธิปไตยและความเป็นมนุษย์ เช่น รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความ กตัญญู รักเกียรติภูมิแห่งตน มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี มีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของ การทำงาน รู้จักคิด วิเคราะห์ การทำงานเป็นกลุ่ม เคารพสิทธิของผู้อื่น เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวม มีความผูกพันกับกลุ่ม รักท้องถิ่น รักประเทศชาติ เห็นคุณค่าอนุรักษ์และพัฒนา ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนาและการปกครองของศาสนา และ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(4) ด้านการจัดการและการปฏิบัติ

กิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจะช่วยให้ นักเรียนเกิดทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติที่ได้รับการ อบรมบ่มนิสัยใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้เมื่อมองในภาพรวมๆ แล้วจะพบว่า ความสามารถของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ นอกจากจะช่วยให้ นักเรียนมีความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคม วัฒนธรรม มีทักษะกระบวนการต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจอย่างรอบครอบในการดำเนินชีวิต และมีส่วนร่วมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ในฐานะพลเมืองดีแล้ว ยังช่วยให้นำความรู้ทางจริยธรรมหลักธรรมทางศาสนา มาพัฒนาตนเองและสังคมได้ ทำให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข การเรียนการสอนภาษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและครูผู้สอนตลอดจนกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีพื้นฐานอยู่บน ทฤษฎีและวิธีการต่างๆ มากมาย ทฤษฎีและวิธีการเหล่านี้ ได้แก่ การศึกษาถึงความต่อเนื่องตามลำดับของเนื้อหา หน้าที่ของภาษา วัฒนธรรมและการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน จึงทำให้เกิดความหลากหลายของแนวคิดขึ้นและก่อให้เกิดวิธีสอนที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นในการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาครูผู้สอนจึงควรจัดระเบียบความคิดเกี่ยวกับแนวและวิธีสอนของตนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อน

3. การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เป็นภาษาที่สองระดับประถมศึกษา

จากการที่การเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษาอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จึงต้องจัดการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 และมาตรา 27 (กรมวิชาการ, 2544) โดยส่วนสำคัญที่แสดงถึงความสามารถของครูในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้กำหนดแนวคิดไว้ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. คุณลักษณะของครู

Bloom (1976 อ้างถึงใน บุญน้อม แพงศรี, 2548) ได้กล่าวถึง คุณภาพการสอนที่ดีของครูว่ามีลักษณะ 15 ประการดังนี้

- (1) การให้นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสม
- (2) การให้แรงเสริมที่สอดคล้องกับนักเรียน
- (3) การค้นหาข้อมูลย้อนกลับ และแก้ไขข้อบกพร่อง
- (4) การวางแผน เตรียมการสอนและความพร้อมของครู
- (5) นักเรียนมีความเข้าใจจุดมุ่งหมายและขั้นตอนในการทำงาน
- (6) การลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก
- (7) ใช้อุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม
- (8) การเปลี่ยนแปลงกิจกรรม
- (9) การใช้เทคนิคการสอนที่น่าสนใจ
- (10) การรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน
- (11) การควบคุมอารมณ์ของครู
- (12) ความแม่นยำในเนื้อหาวิชา และความรู้ในเรื่องที่สอน
- (13) การให้คำแนะเพิ่มเติมนอกเหนือจากเรื่องที่เรียนในชั้น
- (14) การเน้นการปฏิบัติควบคู่กับเนื้อหาวิชา
- (15) ความสามารถในการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ

นฤมล บุณนิม (2545) ได้สรุปผลการวิจัยและเสนอแนวคิดเกี่ยวกับภูมิปัญญาครูไทยที่เป็นพื้นฐานไปสู่การเป็นครูที่ดี ดังนี้ 1) การนำวิชาหนังสือวิชาชีวิตมาสอนรวมกันได้เป็นการสอนวิชาการและสอนมนุษย์ 2) ครูแต่ละคนนำนิสัยที่ดีของตัวเองมาใส่ในตัวนักเรียน 3) นักเรียนหนึ่งคนได้รับการหล่อหลอมบุคลิกภาพจากครูหลายคน 4) ครูดีต้องเก่งและมีปัญญา 5) ครูดีท่านยอมรับการเรียนรู้ร่วมกัน 6) ครูคือผู้ให้สิ่งที่ดีๆ 7) ครูดีต้องสอนคนให้คิดตั้งๆ ได้ 8) ครูสมัยก่อนมีความรู้แล้วค่อยสอนแต่สมัยนี้ไม่มีความรู้ก็ต้องสอนได้ 9) ครูต้องมองในสายตาเด็ก 10) ครูดีต้องเมตตาและเข้าใจผู้อื่น 11) ครูดีต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและมีความสามารถทำให้คนอื่นเป็นคนดีได้ 12) ครูสมัยก่อนไม่ต้องเรียนมากเพราะถูกหล่อหลอมขึ้นมาเอง 13) ครูดีไม่ใช้การถ่ายทอดแต่เพียงอย่างเดียว 14) ครูดีครูที่เยี่ยมยอดคือครูที่ปฏิบัติได้แล้วปฏิบัติจนเป็นนิสัยเป็นบุคลิกภาพแล้วจึงมาถ่ายทอด และ 15) ครูดีต้องมีความรู้ รู้หลักการ ความหมายและรู้วิธีการเข้าถึง ความรู้ให้กับเด็กหรือกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

จินตนา จาดโต (2547) กล่าวถึงลักษณะที่ดีของครูในองค์การ หรือ หน่วยงาน ควรประกอบด้วย การมีความรู้ดี มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการอบรมสั่งสอน มีความประพฤติดี มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น มีบุคลิกดี มีคุณลักษณะผู้นำ และที่สำคัญต้องมีจรรยาบรรณครู นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินครูปฏิบัติการกระบวนการเรียนรู้ในด้านคุณลักษณะของครู กล่าวคือ มีความ รัก ความเมตตาเอาใจใส่ดูแล เอื้ออาทรความทุกข์ความสุขของนักเรียน ประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามกรอบศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย มีความรับผิดชอบ และตรงต่อเวลา ใฝ่หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างเท่าทันเหตุการณ์ มีความเชื่อว่าทุกคนมีศักยภาพและสามารถพัฒนาตนเองได้ และมุ่งมั่นปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสำคัญ สรุปได้ว่า คุณลักษณะของครูประกอบด้วย ภาษาพูดและภาษาเขียนของครูต้องชัดเจน และถูกต้อง ใช้คำศัพท์

เหมาะสมกับอายุและความสนใจของนักเรียน การเป็นผู้มีความรู้ดี มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการอบรมสั่งสอนหรือทักษะการสอนดี มีความประพฤติและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น มีบุคลิกดี มีคุณลักษณะผู้นำ ใฝ่หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างเท่าทันเหตุการณ์ และมีจรรยาบรรณครู เช่น มีความรัก ความเมตตาต่อศิษย์

2. บทบาทของครู

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) กล่าวถึง บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง จากบทบาทที่สำคัญที่สุดในฐานะผู้บอกเล่าข้อความรู้ทั้งหมด แก่นักเรียนมาเป็นผู้สนับสนุนจัดสิ่งแวดล้อมที่จะเอื้อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุดบทบาทของครูจึงควรประกอบด้วย

(1) บทบาทด้านการเตรียมการ ประกอบด้วย

(1.1) เตรียมตนเอง ครูจะต้องเตรียมตนเองให้พร้อมสำหรับบทบาทของผู้เป็นแหล่งความรู้ (resource person) ซึ่งจะต้องให้คำอธิบายคำแนะนำ คำปรึกษา ให้ข้อมูลความรู้ที่ชัดเจนแก่นักเรียน รวมทั้งแหล่งความรู้ที่จะแนะนำให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลได้ ดังนั้น ครูจะต้องมีภาระหนักเตรียมตนเองด้วยการอ่าน การค้นคว้า การทดลองปฏิบัติต่างๆ ในหัวข้อ เนื้อหาที่ตนรับผิดชอบรวมทั้งข้อมูลและประประสบการณ์อื่นๆ เกี่ยวข้องที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

(1.2) การเตรียมแหล่งข้อมูล เมื่อบทบาทครูไม่ใช่ผู้เล่ามรดกความรู้อีกต่อไป ครูจึงต้องเตรียมแหล่งความรู้แก่นักเรียนทั้งในรูปแบบของสื่อการเรียน ใบความรู้และ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมในห้องเรียน หรือ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองที่มีข้อมูล ความรู้ที่นักเรียนสามารถเลือกศึกษาค้นคว้าตามความต้องการ หรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ศูนย์วิทยุ บริการ ศูนย์สื่อ ห้องสมุด ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องสมุดวิชา ห้องปฏิบัติการวิชาต่างๆ และห้องพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียน ทั้งนี้รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนด้วย ซึ่งครูสามารถสำรวจบัญชี รายชื่อหนังสืออุปกรณ์หรือสื่อต่างๆ ไว้สำหรับนักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่กำหนดในกิจกรรม การเรียน หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทั้งในและนอกเวลาเรียน

(1.3) การเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทของครูก่อนการเรียนการสอนทุกครั้ง คือ การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ครูจะต้องวิเคราะห์ จุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ได้สาระสำคัญและเนื้อหาข้อความรู้อันนำไปสู่การออกแบบกิจกรรม การเรียนที่เน้นนักเรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ตามที่กำหนด โดยบทบาทในส่วนนี้ครูจะทำหน้าที่ คล้ายผู้จัดการ (Manager) ที่กำหนดบทบาทการเรียนรู้ และความรับผิดชอบแก่นักเรียนให้เขาได้ทำ กิจกรรมตามความต้องการความสามารถและความสนใจของแต่ละคน

(1.4) การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ เมื่อออกแบบหรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ครูจะต้องพิจารณาและกำหนดว่าจะใช้สื่ออุปกรณ์ใดเพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผลแล้วจัดเตรียมให้พร้อม บทบาทของครูตรงนี้จึงเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุผล

(1.5) การเตรียมการวัดและประเมินผล บทบาทในด้านการเตรียมการอีก ประการหนึ่ง คือ การเตรียมวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยการวัดให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และวัดให้ครอบคลุมทั้งในส่วนของกระบวนการ (process) และผลงาน (product) ที่เกิดขึ้นทั้งด้านพุทธิสัย (cognitive) จิตพิสัย (affective) และทักษะพิสัย (psychomotor) โดยเตรียม วิธีการวัดและเครื่องมือวัดให้พร้อมก่อนทุกครั้ง

(2) บทบาทด้านการดำเนินการ เป็นบทบาทขณะนักเรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย

(2.1) การเป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา (helper and advisor) คอยให้คำตอบเมื่อนักเรียนต้องการความช่วยเหลือ เช่น ให้ข้อมูลหรือความรู้ในเวลาทีนักเรียนต้องการ เพื่อให้การเรียนรู้นั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(2.2) การเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง (supporter and encourager) ช่วยสนับสนุนหรือกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

(2.3) การเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรม (active participant) โดยเข้าร่วมทำกิจกรรมในกลุ่มนักเรียนพร้อมทั้งให้ความคิด และความเห็นหรือช่วยเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวของนักเรียนขณะทำกิจกรรม

(2.4) การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ (monitor) ตรวจสอบผลการทำงานตามกิจกรรมของนักเรียนเพื่อให้ถูกต้องชัดเจนและสมบูรณ์ก่อนให้นักเรียนสรุปเป็นข้อความรู้จากการเรียนรู้

(2.5) การเป็นผู้สร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตรโดยการสนับสนุน เสริมแรง และกระตุ้นให้นักเรียนได้เข้าร่วมทำงานกับกลุ่ม แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยและ เต็มที่ ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันและอภิปรายโต้แย้งด้วยท่วงทำนุมนวล ให้เกียรติกัน อย่างเป็นมิตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป้าหมายของกลุ่มบรรลุความสำเร็จ

(3) บทบาทด้านการประเมินผล เป็นบทบาทที่ครูผู้สอนต้องดำเนินการเพื่อ ตรวจสอบว่า สามารถจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้ ครูควรเตรียมเครื่องมือและวิธีการให้พร้อมก่อนถึงขั้นตอนการวัดและประเมินผลทุกครั้ง และการวัดควรให้ครอบคลุมทุกด้าน โดยเน้นการวัดจากสภาพจริง (authentic measurement) จากการปฏิบัติ (performance) และจากแฟ้มสะสมผลงาน (portfolio) ซึ่งในการวัดและประเมินผลนี้

นอกจากครูจะเป็นผู้วัดและประเมินผลเองแล้วนักเรียนและสมาชิกของแต่ละกลุ่มควรมีบทบาท ร่วมวัดและประเมินตนเองและกลุ่มด้วย

กรมวิชาการ (2545) กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนว่า เปลี่ยนแปลงจากการเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหาวิชามาเป็นผู้กระตุ้นนักเรียนให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ เรียนรู้ไปพร้อมกับนักเรียน ในบางเรื่องที่เป็นความรู้ใหม่ๆ ส่วนบทบาทของนักเรียนคือเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจนได้ข้อค้นพบและข้อสรุปใด แต่ผู้สอนกลับมีความสำคัญมากขึ้น เพราะบทบาทของผู้สอนจะมากขึ้น ผู้สอนต้องเป็นคนเก่ง มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาที่สอนจึงจะสามารถแนะนำนักเรียนได้อย่างถูกต้อง มีการเตรียมการสอนอย่างดี รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รู้จักนักเรียนในด้านความรู้ความสามารถ อุปนิสัย ใจคอ สุขภาพร่างกาย การประพฤติปฏิบัติ ผู้สอนต้องเตรียมบทเรียน กิจกรรมและสถานที่ที่จะให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่นักเรียนจะใช้ศึกษา เตรียมคำถามที่จะซักถามเป็นต้น ผู้สอนจะต้องมีเมตตา ให้ความรักความอบอุ่น รู้จักให้อภัยนักเรียนเมื่อทำผิดพลาดแนะนำด้วย ความหวังดี มีความเป็นมิตร มีความอดทน เพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและเรียน ด้วยความสุขซึ่งสอดคล้องกับ เกษม วัฒนชัย (2545) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ครู คือ ครูต้องเข้าใจนักเรียนแต่ละคนในห้วงว่ามีความแตกต่าง ตั้งแต่พัฒนาการของนักเรียน สิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู เขavnปัญญา อารมณ์ สังคม ฯลฯ เวลาจัดกิจกรรมครูควรคำนึงถึงสิ่ง เหล่านี้และเอาใจใส่เป็นรายบุคคล ครูควรเตรียมเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของ นักเรียน ครูต้องรู้จักให้การเสริมแรง ซึ่งเป็นการให้กำลังใจนักเรียน ครูควรจัดกิจกรรมและ สถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงไม่ว่าจะ เป็นการพูดหรือการกระทำครูควรฝึกฝนกีฬามารยาท และวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย ครูควรเมตตากับนักเรียนอย่างทั่วถึงทุกคน

สถาบันการแปลหนังสือ (2546) กล่าวถึง วิธีสอนและกลยุทธ์การสอน (teaching methods and strategies) มี 12 แบบ ประกอบด้วย

(1) ใช้วิธีสอนที่ตรงนักเรียนให้อยู่กับงานและฝึกใฝ่อยู่กับความอยากรู้อยากเห็น ความใส่ใจในวิชาที่เรียนสร้างเสริมความกระตือรือร้น และคงไว้ซึ่งแรงกระตุ้น สามารถตรวจสอบได้ จากการเต็มใจและสามารถใช้วิธีการสอนหลายรูปแบบเช่น เพื่อให้ข้อมูลใช้วิธีถ่ายทอดโดยตรง เพื่อ ตรวจสอบประเด็น ใช้วิธีอธิบายตามด้วยการอภิปราย เพื่อสอนเทคนิค ใช้วิธีสาธิต หรือยกตัวอย่าง และการฝึกทักษะ คำนึงถึงแรงจูงใจของนักเรียนเป็นหลัก และใช้การสอนเพื่อทำให้นักเรียนใส่ใจใน บทเรียน

(2) หาแนวการสอนให้เหมาะสมกับวิชาและนักเรียน สามารถตรวจสอบได้จาก ขอบข่ายของวิชาเมื่อครูเตรียมการสอนใช้การสอนแบบตรงผสมกับกิจกรรมปฏิบัติและใส่ใจกับความต้องการ ในการเรียนเฉพาะอย่างของนักเรียนแต่ละคน การที่ครูจะใช้วิธีการสอนแบบใดนั้นต้องดู เนื้อหาวิชาและ ระยะเวลาที่ครูต้องใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนจำข้อมูลนั้นได้ การเรียนควร มีการผสมผสาน กิจกรรมทั้งแบบเดี่ยว เป็นคู่และเป็นกลุ่ม โดยจุดสำคัญ คือ ใช้วิธีสอนที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้ให้งาน ปฏิบัติที่มีจุดมุ่งหมาย คำนึงถึงความต้องการและชี้แนะโน้มของนักเรียนแต่ละ คนรวมทั้งขนาดของห้องเรียน

(3) การกำหนดโครงสร้างของข้อมูลในการสอนให้ดี รวมถึงการเขียนโครงร่าง เนื้อหาและจุดหมาย สร้างความเชื่อมโยงและสรุปประเด็นสำคัญที่เป็นตัวบอกความก้าวหน้าของบทเรียน ซึ่ง ครูสามารถตรวจสอบได้จาก ความชัดเจนของตนเองในการพูดถึงความรู้หรือข้อมูล การ จัดรอยเชื่อมต่อย ระหว่างบทเรียนหนึ่งไปสู่อีกบทเรียนหนึ่งได้อย่างราบรื่น และบทเรียนมีที่ว่างเสมอสำหรับความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม

(4) การนำเสนอเนื้อหาได้ครอบคลุมแนวคิดสำคัญอย่างชัดเจน โดยใช้คำศัพท์ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อรูปภาพและตัวอย่างที่เลือกสรรอย่างดี โดยสิ่งที่ต้องคำนึงเพื่อให้บรรลุวิธีนี้ คือ การ เชื่อมโยงเนื้อหาให้เข้ากับ ความมุ่งหมายของบทเรียน การสอนคำศัพท์ไปพร้อมๆ กับการ พัฒนาแนวคิด การ คำนึงถึงวุฒิภาวะของเด็กเมื่อต้องยกตัวอย่าง และการทำคำศัพท์ให้คุ้นหูคุ้นตา

(5) สอนและยกตัวอย่างให้ชัดเจน รวมทั้งอธิบายเป็นขั้นตอนและถูกต้อง การสอนที่มี ประสิทธิภาพและการสาธิต ต้องอาศัยการตระเตรียมอย่างพิถีพิถัน ต้องทำความเข้าใจวิธีการสอน โดยตรงที่ นำมาใช้ให้ชัดเจน การสอนที่เน้นกฎเกณฑ์เกิดจากการสอนที่มีพลวัต นักเรียนต้องใช้เวลายึดมั่นในสิ่งที่ครูพูด

(6) ตั้งคำถามที่มีประสิทธิภาพให้เหมาะสมกับความก้าวหน้าและทิศทางของ บทเรียนและให้แน่ใจว่านักเรียนมีส่วนร่วม ครูต้องรู้ชัดเจนว่าทำไมจึงตั้งคำถาม ใช้คำถามแบบเปิด และปิดใน รูปแบบต่างๆและกระตุ้นให้เด็กตั้งคำถาม รูปแบบคำถามจึงเป็นส่วนสำคัญของการสอน ต้องใช้คำถามชนิดที่ กระตุ้นให้นักเรียนสร้างความรู้ขึ้นเอง และควรคำนึงถึงความกังวลใจของเด็ก ด้วย ครูไม่ควรใช้คำถามเป็น เครื่องแสดงการตำหนิ เช่น ครูถามแล้ว เด็กที่ไม่รู้คำตอบ ถามด้วยน้ำเสียงข่มขู่ เมื่อเด็กตอบก็พูดเหน็บแนม ครูถามไปถอนหายใจไป หรือพูดจาประชดประชันเสียดสีให้ สะเทือนใจเด็ก หรือครูอาจใช้น้ำเสียงตวาดรุนแรง ในกรณีที่เด็กขาดวินัย การถามด้วยน้ำเสียงที่ จริงจังแต่เป็นกลางและไม่ข่มขู่จะได้รับคำตอบที่จริงจัง คำถาม ส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือประเมินโดย ดูว่านักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับบทเรียน หรืองานที่มอบหมายหมายได้ดี เพียงใด จุดสำคัญ จึงควร ใช้คำถามเพื่อประเมินในยามจำเป็น ในการใช้คำถามสามารถใช้ได้หลายระดับ ควร จัดลำดับคำถาม ให้มีกรอบความคิดวิธีที่ดีที่สุดคือเริ่มใช้คำถามที่ตรงไปตรงมา ตามด้วยคำถามที่เกี่ยวข้องพันและ ทำทาย มากขึ้น เด็กจะเกิดความสนใจถ้าครูสามารถทำให้เด็กใจจดใจจ่ออยู่กับบทเรียน และถามในห้องเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ตนต้องการสำหรับเด็กประถม จะต้องเรียนรู้ที่จะยอมรับว่าบางคำถามไม่มี คำตอบ ตรงๆ และบางคำถามไม่มีคำตอบ

(7) ใส่ใจกับความผิดพลาดและความเข้าใจผิดของนักเรียนและช่วยแก้ไข ครูต้องมีทัศนคติเชิงบวกต่อข้อผิดพลาดของนักเรียน ใช้เวลาพิจารณาหาสาเหตุของข้อผิดพลาดนั้นและรู้ จำนวนนักเรียนที่ประสบปัญหาอย่างเดียวกัน

(8) ตั้งใจฟังนักเรียน วิเคราะห์คำตอบ และตอบโต้ในเชิงสร้างสรรค์การเรียนรู้ของนักเรียนให้ก้าวต่อไปครูเป็นผู้สนับสนุนการพูดคุยเชิงสร้างสรรค์ในชั้นเรียน ตั้งใจฟังในสิ่งที่เด็ก พูดและยกตัวอย่างที่ดีมาใช้ในการใช้ภาษาและการพูดคุย

(9) หาโอกาสพัฒนาทักษะพื้นฐานของนักเรียนด้านการอ่านออกเขียนได้ การนับเลข และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งทักษะในการเรียนแบบคนเดียวและแบบร่วมมือเป็นกลุ่ม เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ การค้นคว้าหาข้อมูลและการใช้ประโยชน์จากหนังสือเรียน ครูต้องมั่นใจว่านักเรียนได้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการส่งเสริมการเรียนรู้ ครูจัดหาวิธีการที่ถูกต้องเพื่อส่งเสริมให้เด็กเข้าไปใช้ข้อมูลในห้องสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งครูรู้วิธีการแยกแยะข้อมูลจากหนังสือและจากคอมพิวเตอร์

(10) หาโอกาสให้นักเรียนได้เสริมความรู้ทั้งในห้องเรียนและจากการบ้านที่เตรียม ไว้เพื่อเพิ่มเติมและพัฒนาสิ่งที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว ครูต้องรู้ว่าเด็ก ๆ รู้อะไรมาแล้วแยกออกระหว่างการสอนและการเสริม รวมทั้งการบ้านช่วยเสริมความเข้าใจในสิ่งที่เด็กรู้อยู่แล้ว

(11) ตั้งความคาดหวังให้สูงสำหรับนักเรียนทุกคน แม้ว่าจะมีความแตกต่างระหว่างตัวบุคคลทั้งในเรื่องเพศและภูมิหลังด้านภาษาและวัฒนธรรม ครูสร้างความคาดหวังเพื่อความสำเร็จของนักเรียนและสื่อให้นักเรียนรู้นอกจากนี้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อความหลากหลายภายในชั้น เรียน

(12) ให้โอกาสนักเรียนได้พัฒนาความเข้าใจให้ขยายกว้างไกลขึ้น โดยเชื่อมโยงการเรียนรู้ของเขาให้สัมพันธ์กับตัวอย่างที่เป็นจริงและตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับงานซึ่งครอบคลุมให้ ทำ ดังนั้น บทเรียนของครูจะช่วยให้นักเรียนได้ตระหนักความเป็นจริง โดยไม่สูญเสียความบริสุทธิ์ไร้เดียงสาของวัยเด็ก มีตัวอย่างที่สมจริงพอสมควรและครูสามารถมองเห็นความแตกต่างระหว่างความเป็นจริงกับความคิดเห็น

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินครูปฏิบัติการกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของครู ไว้ดังนี้คือ

(1) จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้การเรียนรู้ 5 ลักษณะอย่างยืดหยุ่น โดยมุ่งให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

(2) จัดการเรียนรู้โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน

(3) เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกได้อย่างอิสระตามความสามารถเป็นรายบุคคล อยู่เสมอ

(4) กระตุ้นให้นักเรียนแต่ละคนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการและแหล่งความรู้ที่หลากหลาย

(5) เป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาใช้กระบวนการคิดและกระบวนการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์อยู่เสมอ

(6) ใฝ่หาและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะในเนื้อหาวิชาและแนวการจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้อง แม่นยำอยู่เสมอ

(7) ช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมงาน หรือเครือข่ายให้มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนและแนวการจัดการเรียนรู้ที่ถูกต้องต่อเนื่อง กล่าวได้ว่า คุณลักษณะและบทบาทของครูผู้สอนเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนการสอนเพราะผู้สอนเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน เป็นผู้ช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุนและเสริมแรง ร่วมทำกิจกรรม ติดตามตรวจสอบ สร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตรและเป็นผู้ประเมินผล เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน และได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างแท้จริง

4. บทบาทของนักเรียน

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) กล่าวถึง ตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ของศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดตัวบ่งชี้การเรียนของนักเรียน 9 ข้อ เป็นเครื่องตรวจสอบว่า เมื่อใดก็ตามที่เกิดการเรียนหรือการสอนตามตัวบ่งชี้ดังกล่าว เมื่อนั้นได้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

- (1) นักเรียนมีประสบการณ์ตรง สัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (2) นักเรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง
- (3) นักเรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม
- (4) นักเรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการตลอดจนได้แสดงออกอย่าง

ชัดเจนและมีเหตุผล

- (5) นักเรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบ แก้ปัญหาทั้งด้วยตนเองและร่วมด้วยช่วยกัน
- (6) นักเรียนได้ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
- (7) นักเรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

อย่างมีความสุข

- (8) นักเรียนฝึกตนเองให้มีวินัย และมีความรับผิดชอบในการทำงาน
- (9) นักเรียนฝึกตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง

ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ (2541) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบและวิธีต่างๆ จัดอย่างหลากหลาย จัดอย่างดี คำนี้ถึงผลสำเร็จของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญเป็นเหมือนแบบแผนขั้นตอน รูปแบบหรือแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูควรเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ซึ่งแตกต่างกันออกไป เช่น

(1) วิธีทดลอง นักเรียนทำการทดลองหาคำตอบด้วยตนเอง จับคู่หรือเป็นกลุ่มโดยทำตามแบบแผนและขั้นตอนที่นักเรียนเรียนรู้มา

(2) วิธีทำงานตามโครงการ เริ่มจากนักเรียนคิดทำโครงการว่าจะแก้ปัญหา หรือทำอะไรอย่างไร จึงจะเกิดประโยชน์ แล้วจึงทำตามโครงการเป็นกลุ่มให้ได้ผลงานตามเป้าหมายเป็นการฝึกคิด และทำงานอย่างมีแผน ได้ใช้ความรู้เดิม และเรียนรู้สิ่งใหม่ เกิดทักษะการทำงานร่วมกัน ได้ผลผลิตเป็นรูปธรรม

(3) วิธีแก้ปัญหา เมื่อนักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัย จำเป็นต้องแก้ไข นักเรียนเริ่มจากการสังเกต และทำความเข้าใจปัญหา ระบุว่าประเด็นปัญหาคืออะไร ใครเกี่ยวข้อง มีข้อมูลอ้างอิงหรือไม่ เพื่อหาสาเหตุสำคัญและอภิปรายหาทางเลือกที่เหมาะสม วางแผน ลงมือแก้ปัญหาแล้วสรุปรายงานผล ถ้าเป็นการสืบสวนสอบสวน หรือแก้ปัญหาตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ จะมีการคาดคะเนผลไว้ก่อนที่จะสรุปผลการแก้ปัญหา

(4) วิธีร่วมมือกัน นักเรียนจะร่วมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-6 คน ซึ่งสมาชิกมีความรู้ความสามารถแตกต่างกันให้นักเรียนแบ่งปันความรู้ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รับผิดชอบต่อการเรียนของ

ตนเองและของเพื่อนด้วย ผลสำเร็จของแต่ละคนเป็นความสำเร็จของกลุ่มด้วยจะได้ผลดี นักเรียนควรเลือกเทคนิคที่เหมาะสม เช่น การต่อภาพ เกมแข่งขัน และทดสอบ เป็นต้น

(5) ศูนย์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถเรียนจากบทเรียนสำเร็จรูป ชุดการเรียนการสอนหรือสื่อการเรียนซึ่งจัดไว้เป็นกลุ่มหรือศูนย์ในห้องเรียนประมาณ 4-6 กลุ่ม แต่ละศูนย์จะมีบัตร

4. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับอุดมศึกษา

จากรายงานวิจัยเรื่องการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับอุดมศึกษา (ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551) ได้นำเสนอข้อสังเกตของอาจารย์และผู้บริหารหลักสูตรภาษาจีนว่า การเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษา ในปัจจุบันไม่มีมาตรฐาน นิสิต/นักศึกษาที่เรียนจบหลักสูตรวิชาเอกหรือโททางมหาวิทยาลัยมีความรู้ภาษาจีนต่างกันมาก ในมหาวิทยาลัยใช้อักษรจีนตัวเต็มบ้าง ตัวย่อบ้าง หรือสอนทั้งสองอย่าง อาจารย์สอนภาษาจีนที่ฮั่นป๋าน ส่งมาเกือบทั้งหมดพูดภาษาไทยไม่ได้เลย และบางคนขาดความรับผิดชอบ สร้างปัญหาในการเรียนการสอนมาก ถ้าประเทศจีนเร่งผลิตบุคลากรด้านภาษาไทยอย่างเข้มข้น ย่อมจะส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานไทยสา สำหรับที่จบหลักสูตรวิชาเอกภาษาจีน คนไทยสนใจเรียนภาษาจีนเพื่อทำ ธุรกิจเพิ่มขึ้น แต่ผู้ที่สนใจเรียนไปเป็นครู-อาจารย์หรือทางด้านวิชาการภาษาวรรณคดีมีน้อยลง ในแง่ความต้องการของอาจารย์สอนภาษาจีนในการประกอบวิชาชีพครูนั้น ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่ เพิ่มเงินเดือน/ค่าตอบแทน เพิ่มโอกาสความก้าวหน้าในตำแหน่งวิชาการ ทำหน้าที่สอนภาษาจีนอย่างเดียว และให้ทุนเรียนต่อ หรืออบรมเพิ่มเติมความรู้ภาษาจีนมากขึ้น ในแง่ความเห็นและข้อเสนอแนะจากรั้วมหาวิทยาลัย จากคำถามที่ว่า “มหาวิทยาลัยของท่านเห็นว่าผู้ทำวิจัยควรรู้อะไรบ้าง เพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับมหาวิทยาลัย ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น” คือ ควรทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน และมีนโยบายหรือแนวทางการเรียนการสอนภาษาจีนระดับชาติและระดับอุดมศึกษา ควรหาวิธีจัดทำ มาตรฐานการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษา โดยใช้มาตรฐานเดียวกัน ควรพัฒนาหลักสูตร โดยพัฒนาทักษะการพูดให้แข็งแกร่ง เพราะเป็นทักษะที่ใช้มากที่สุด พัฒนาหลักสูตรให้มีวิชาการล้ำในระดับปริญญาตรี เพราะมีโอกาสได้ใช้มาก ซึ่งขณะนี้ นิสิต/นักศึกษาที่จบหลักสูตรเอกวิชาภาษาจีนยังทำไม่ได้เปิดสอนวิชาภาษาจีนภาคอุตสาหกรรมและการบริการให้มากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในระดับอุดมศึกษาต้องมีการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ภาษาจีนโบราณ ไม่ควรตัดทิ้งเป็นอย่างยิ่ง ปริญญาตรีต้องทำวิทยานิพนธ์ขนาดเล็กก่อนจบเหมือนในต่างประเทศ หลักสูตรควรกำหนดให้ทุกคนสอบ HSK ได้ระดับ 6 จึงจะจบการศึกษาได้ ควรแก้ปัญหาคนที่มีความรู้พื้นฐานภาษาจีนไปเรียนภาษาจีนต่อในมหาวิทยาลัย ตำราที่ใช้อยู่ในปัจจุบันควรปรับปรุงให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ควรแก้ปัญหาเรื่องตำราและการเรียนการสอนที่ใช้ตัวย่อหรือตัวเต็มให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ควรผลิตครู-อาจารย์ไทยที่สอนภาษาจีนให้เพียงพอกับตลาดแรงงาน ครู-อาจารย์ อาสาสมัครที่ฮั่นป๋านส่งมาช่วยสอนภาษาจีนนั้น ควรเลือกคนที่พูดภาษาไทยได้ และมีความรับผิดชอบ นอกจากนี้อาจารย์ภาษาจีนส่วนใหญ่ขาดทักษะการทำวิจัย อยากให้มีการจัดอบรมให้ความรู้อาจารย์เรื่องการทำวิจัย และมีโอกาสสัมผัสวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิของจีน รวมทั้งบุคคลสำคัญของจีน ควรจัดทำกิจกรรมหรือหามาตรการที่เหมาะสมเพื่อช่วยกระตุ้นหรือให้กำลังใจ นิสิต/นักศึกษาที่เรียนภาษาจีนเป็นครั้งคราว ในแง่ข้อสังเกต ความเห็นและข้อเสนอแนะจากคณะวิจัยที่สำคัญได้แก่ มหาวิทยาลัยหลายแห่งเรียกร้องหรือส่งเสริมให้ผลิตนักศึกษาออกไปปรับใช้วงการธุรกิจ หรือตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานมากเกินไป โดยลดฐานะมหาวิทยาลัยเป็นโรงเรียนอาชีวะที่มีหน้าที่ผลิตคนให้มีทักษะในการประกอบอาชีพในตลาดแรงงาน แต่มหาวิทยาลัยมีพันธกิจสำคัญที่จะต้องผลิตและพัฒนาคนให้ออกไปเป็นผู้นำคนในสังคม จึงต้องเรียนรู้ศาสตร์

ต่างๆ ให้รอบด้าน ทั้งประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองจีนด้วย เพื่อให้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ด้านหลักสูตร-วิชาเรียนของมหาวิทยาลัย ควรจะแตกต่างจากของระดับประถม มัธยม อาชีว และการศึกษา นอกระบบ ตำราและสื่อการสอนมีความสอดคล้องกัน สารในตำราจะต้องส่งเสริมคุณภาพของคนที่จะเป็น ผู้นำ ด้านปัญหามาตรฐานความรู้ภาษาจีนของบัณฑิตที่จบหลักสูตรภาษาจีนนั้นเป็นปัญหาใหญ่และสมควร แก่ใจแต่เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก เพราะมหาวิทยาลัยเป็นอิสระ ยากต่อการกำหนดหรือควบคุมบังคับ แต่เชื่อว่า ปรากฏการณ์ช่องว่างของความแตกต่างกันในด้านมาตรฐานความรู้จะค่อยๆ แคบลง หากอาศัยชุมชน มหาวิทยาลัยสอนภาษาจีนช่วยกันวิพากษ์วิจารณ์ และชุมชนวิชาการที่เป็นกลาง ร่วมมือกันทำหลักสูตร และ ตำราวิชาภาษาจีนที่ได้มาตรฐาน ด้านปัญหาการผลิตครู-อาจารย์ที่มีคุณภาพจากร่วมมหาวิทยาลัย ผู้บริหาร มหาวิทยาลัยควรให้ความสนใจ สิ่งที่อาจารย์สอนภาษาจีนเรียกร้องส่วนใหญ่เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการ สอนของตน หากตอบสนองความต้องการของพวกเขาได้ตรงจุด ทุนที่ลงไปก็จะหวนกลับมาให้ประโยชน์ต่อ มหาวิทยาลัยและสังคม สุดท้ายคณะวิจัยไม่เห็นด้วยกับแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549 - พ.ศ. 2553) ที่ตั้งเป้าให้ผลิตบัณฑิตระดับ ปริญญาตรีที่ “เรียนภาษาจีนอย่างมีคุณภาพและผ่านเกณฑ์มาตรฐาน” เป็นจำนวน 20% ของจำนวนนิสิต/ นักศึกษาทั้งหมด เพราะส่วนที่ส่งเสริมให้เพิ่มปริมาณนั้นทำได้ง่ายกว่าเพิ่มคุณภาพ ที่ระบุว่า “อย่างมีคุณภาพ” นั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ทุกวันนี้บัณฑิตที่ผลิตออกมายังไม่เป็นที่น่าพอใจ ควรเอาทรัพยากรไปปรับปรุงคุณภาพ และลดความสูญเสียเวลาเปล่าของเยาวชนจะเป็นนโยบายที่ส่งเสริมผลประโยชน์ของชาติอย่างถูกต้องมากกว่า

5. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมและมัธยมศึกษา

รายงานการวิจัยเรื่องการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมและมัธยมศึกษา (ศูนย์จีน ศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551) พบว่า ในแง่มุมมอง ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของผู้บริหารโรงเรียน สรุปได้ว่า ด้านหลักสูตรแบบเรียนและสื่อการสอนควรได้มาตรฐานเหมาะสมกับนักเรียน ไทย มีความต่อเนื่องอย่างเป็นระบบกำหนดชั่วโมงเรียนภาษาจีนเพิ่มขึ้นในแต่ละระดับชั้น มีการจัดสอบวัดผล ความรู้ทางภาษาจีนที่เป็นลักษณะเดียวกันทั่วประเทศ จัดทำข้อสอบที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงข้อสอบเข้า มหาวิทยาลัยวิชาภาษาจีน ด้านหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีน ควรทำหลักสูตรและแผนการสอน ภาษาจีนแห่งชาติ ให้หลักสูตรมีความเหมาะสมกับช่วงชั้นต่อเนื่องและได้มาตรฐาน ให้ภาษาจีนเป็นหนึ่งในวิชา สอบเข้าเรียนต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตำราเรียนที่เป็นแกนกลางมีมาตรฐานและสื่อที่ได้ผล ต้องการ แบบเรียนที่มี คำอธิบายเป็นภาษาไทย แก้ปัญหาการใช้อักษรจีนตัวเต็ม-ย่อ ส่งเสริมให้มีการสอบ HSK กว้าง ขวางยิ่งขึ้น สร้างกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาด้วยตนเอง จัดค่ายอบรมภาษาจีน ลดความแตกต่างของความรู้ พื้นฐานของนักเรียน ควรมีการรวบรวมคำศัพท์ในแต่ละระดับชั้นควรรู้ ด้านการบริหารจัดการควรกำหนดชั่วโมง เรียนให้เหมาะสมและต่อเนื่องสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จัดระเบียบการเลือก แผนการเรียนตามความสนใจของนักเรียน เตรียมความพร้อมของโรงเรียนในการเปิดสอนภาษาจีน เป็นต้น ใน แง่ข้อคิดและข้อเสนอแนะของคณะวิจัย ด้านหลักสูตร แบบเรียนและสื่อการสอน ควรจัดทำหลักสูตรการสอน ภาษาจีนที่เป็นมาตรฐาน เหมาะสมกับช่วงชั้นวัย มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่ชัดเจน จัดทำแบบ เรียน และสื่อการสอนที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมไทย จัดทำหลักสูตร แบบเรียน และสื่อการสอนที่มี ชั่วโมงเรียนและที่ให้ความรู้ภาษาจีนในแต่ละระดับ และแต่ละชั้นเรียนที่ต่อยอดกันได้ ขจัดปัญหาการเสียเวลา เรียนซ้ำ โดยไม่ได้ความรู้ใหม่ให้หมดไป มีการจัดทำข้อสอบกลางเพื่อวัดผลการเรียนของนักเรียนใน ช่วงที่ยังไม่ มีหลักสูตรกลาง หรือเป็นข้อสอบวัดความรู้ภาษาจีนอย่างเช่น HSK กำหนดชั่วโมงเรียนให้เหมาะสมและเท่า เทียมกัน ไม่ให้เกิดความเหลื่อมล้ำกันของแต่ละโรงเรียน เป็นต้น ด้านการบริหารจัดการตามแผนยุทธศาสตร์

ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549 - 2553) ของกระทรวงศึกษาธิการ มีเป้าหมายส่งเสริมให้นักเรียน 20% ที่เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้เรียนภาษาจีนอย่างมีคุณภาพ เป็นเป้าหมายที่สูงเกินไป ปัจจุบัน (พ.ศ. 2551) มีนักเรียนที่เรียนอยู่ใน “โรงเรียนจีน” ประมาณ 78,700 คน ในโรงเรียนรัฐและเอกชนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอีกประมาณ 250,000 คน รวมเป็น 328,700 คน คิดเป็น 4.4% ของจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (สถิติปี พ.ศ. 2549) งานวิจัยเรื่องนี้แสดงให้เห็นแล้วว่าโรงเรียนจำนวนมากที่เปิดหลักสูตรภาษาจีนยังขาดความพร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูสอนภาษาจีน ผลก็คือสัดส่วนของนักเรียนที่เรียนภาษาจีนแล้วเป็นการเสียเวลาเปล่าเอาไปใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้มีเป็นจำนวนมาก คุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีนยังมีปัญหา ไม่มีมาตรฐานในการวัดความรู้ภาษาจีนของนักเรียนที่จบการศึกษาระดับต่างๆ จึงเสนอให้เลิกเน้นการเพิ่มปริมาณนักเรียน แต่หันไปเน้นเรื่องเพิ่มคุณภาพ ส่งเสริมให้เปิดสอนภาษาจีนเฉพาะโรงเรียนที่มีความพร้อม ในยุคโลกาภิวัตน์ ประเทศที่มีประชากรรู้ภาษาต่างประเทศย่อมได้เปรียบประเทศอื่นๆ รัฐบาลควรมีหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการสอนภาษาต่างๆ ควรริเริ่มวางแผนและสร้างกลไกส่งเสริมให้ประชากรเรียนรู้ภาษาต่างประเทศให้มีปริมาณและคุณภาพ ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาจีนถูกจัดอันดับความสำคัญต่ออนาคตของไทยในระดับสุดยอดใกล้เคียงกัน ทั้งสองภาษานี้เยาวชนคนไทยเสียเวลาเรียนมาก แต่ได้ผลไม่คุ้มค่า น่าจะมีคนที่รับผิดชอบทำวิจัยทำนองเดียวกับโครงการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อทราบจุดอ่อนจุดแข็ง แล้วหาทางปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น สำหรับการเรียนการสอนภาษาจีนทุกระดับและทุกระดับ มีปัญหาที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขมาก หนึ่งในนั้นคือ การบริหารจัดการที่ขาดการประสานงานกันเท่าที่ควรเสนอแนะให้มีหน่วยงาน เช่น สพฐ. เป็นเจ้าภาพจัดตั้งคณะกรรมการร่วมสำหรับพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับการเจรจาขอความช่วยเหลือจากจีน เราต้องคิดถึงผลประโยชน์ที่จะได้ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย เช่น การขอครูอาสาสมัครจากจีนต้องมีแผนรองรับที่ชัดเจน ต้องคำนึงถึงคุณภาพ ส่งคนที่มีความรู้เรื่องภาษาจีนไปเจรจา กำหนดคุณสมบัติของครูอาสาสมัคร การบริหารงานการคัดสรรครูอาสาสมัครต้องมีการเจรจาต่อรองกัน มีการฝึกอบรมครูอาสาสมัครในจีนและในไทย เพื่อให้เขาเรียนรู้วิชาครู ภาษา และวัฒนธรรมไทยก่อนส่งออกไปประจำในโรงเรียนต่างๆ แต่การขอความช่วยเหลือจากจีนควรจะเป็นนโยบายระยะสั้น การผลิตครูสอนภาษาจีนจากคนไทยที่มีคุณสมบัติไม่ด้อยกว่าคนจีนน่าจะเป็นนโยบายระยะยาว

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

สุวรรณ เลียงศิริฤฎาวร (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

ครูผู้สอนภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นครูที่จบการศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน แต่มีประสบการณ์การสอนภาษาจีนค่อนข้างน้อย คือสอนไม่เกิน 2 ปี รับผิดชอบสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีภาระการสอน 20 - 22 ชั่วโมง/สัปดาห์ และส่วนใหญ่เคยเข้ารับการฝึกอบรมภาษาจีนมาแล้ว วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือเพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน สามารถใช้ภาษาจีนเพื่อสื่อสาร ในชีวิตประจำวัน และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ เนื้อหาของวิชาภาษาจีนส่วนใหญ่เน้น การสื่อสารในชีวิตประจำวัน วัฒนธรรมจีนและเสริมเนื้อหาการเตรียมความพร้อม หรือตัวข้อสอบเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย วิธีการสอนที่ใช้ในการสอนภาษาจีน มีหลากหลายวิธี เช่น การฝึกสนทนา อธิบายไวยากรณ์และฝึกแต่งประโยค หรือข้อความ และการคัดตัวอักษรจีน มีการทำกิจกรรมนอกชั้นเรียนในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดบอร์ด จัดนิทรรศการตามเทศกาล การ

ประกวดร้องเพลงจีน เป็นต้น สื่อการสอนที่ใช้มีหลายรูปแบบ เช่น CD เพลง VCD การ์ตูน หนังสือ/ นิตยสาร/ วารสาร อื่นจ๊องกั๊ง เว็บไซต์ เป็นต้น ส่วนการวัดและประเมินผล ใช้เกณฑ์การแบ่งเป็น คะแนนเก็บระหว่างภาคเรียน 70 - 80 % และคะแนนสอบปลายภาค 20 - 30 % โดยคะแนนเก็บระหว่างภาคเรียนมาจากแบบฝึกหัด การสอบย่อยในแต่ละทักษะและสอบกลางภาค ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนสอนภาษาจีน พบปัญหาเรื่องเอกสาร และหนังสือที่ใช้สอนในแต่ละโรงเรียน ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่มีแผนการสอน และสื่อการสอนที่เป็นมาตรฐาน ปัญหาเรื่องขาดห้องปฏิบัติการภาษา และอุปกรณ์ฝึกทักษะ เนื้อหาของแบบเรียนกับข้อสอบที่ใช้สอบเข้ามหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันมากทำให้นักเรียนต้องเรียนเสริมเพื่อการสอบ

มัทนา กัดพิก (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และเปรียบเทียบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 453 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ANOVA ผลการวิจัยพบว่า

สภาพการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนไม่เกิน 5 คน ทำให้ ครูมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 43 โรงเรียนมีงบประมาณในการ จัดหาสื่อการสอนไม่เพียงพอ ร้อยละ 32 จำนวนหนังสือเพื่อศึกษาด้านคว่าไม่เพียงพอร้อยละ 32 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในระดับปานกลางและพอใช้ ร้อยละ 24 และ 9 ตามลำดับ

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนในระดับน้อย

การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนสอน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันทางสถิติ ส่วนนักเรียนมีปัญหาการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุธรรม เลิศนพคุณวงศ์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย จำแนกตามประเภทของโรงเรียน 3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย จำแนกตามประเภทของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและโรงเรียนในสังกัดสามัญศึกษาเดิม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โดยมีจำนวนครูผู้สอน 95 คน จำนวนนักเรียน 677 คน การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .995 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที่ (t-test แบบ Independent) ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นดังนี้ 1.1 สภาพการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย พบว่าครูผู้สอนวิชาภาษาไทยและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและในโรงเรียนสังกัด

สามัญศึกษาเดิม มีความเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในภาพรวม พบว่ามีการดำเนินการ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกัน ยกเว้นด้านการสอนซ่อมเสริมนักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีผลการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าร้อยละมากที่สุดคือ ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน รองลงมาคือด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร 1.2 ปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย พบว่าครูผู้สอนภาษาไทยและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและในโรงเรียนสังกัดสามัญศึกษาเดิม มีความคิดเห็นต่อปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความคิดเห็นต่อปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ยกเว้นด้านการเรียนการสอนที่ครูมีความคิดเห็นต่อปัญหาอยู่ในระดับมากและมีค่าร้อยละมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและด้านบรรยากาศในชั้นเรียน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดสามัญศึกษาเดิมและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสามัญศึกษาเดิมและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย พบว่าโดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สองด้าน ได้แก่ ด้านการกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหามากกว่าโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม 4. ข้อเสนอแนะ ผู้บริหารในโรงเรียนควรให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยในโรงเรียน โดยเฉพาะการจัดครูให้ทำการสอนตรงวิชาเอกและลดภาระการทำงานอื่น เพื่อให้ครูได้สอนภาษาไทยอย่างเต็มเวลาและตามหลักสูตร

สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาโรงเรียนนโยบายพิเศษในจังหวัดชลบุรี กรณีศึกษาเฉพาะโรงเรียนสอนภาษาจีนโดยมีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของการจัดการศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสอนภาษาจีนในอดีต 2. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะและกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนสอนภาษาจีนในปัจจุบัน และ 3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาโรงเรียนสอนภาษาจีนในอนาคต จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผน การกำหนดนโยบาย การบริหารการศึกษาระดับสูงเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางการศึกษา การวิจัยและการบริหารเกี่ยวข้องกับชาวจีนและโรงเรียนจีน จำนวน 36 ท่าน โดยการตอบแบบสอบถามจำนวน 36 ข้อ ตามกรอบแนวคิดของทฤษฎีการศึกษาชนต่างวัฒนธรรมของเจมส์ ลินซ์ พบว่า

ด้านพฤติกรรมวิชาการ ครูผู้สอนภาษาต่างประเทศรุ่นใหม่จะต้องเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านเนื้อหา วิธีสอน การจัดกิจกรรมและการวัดประเมินผลแบบใหม่ เพื่อนำมาปรับปรุงใช้กับการสอน โรงเรียนต้องจัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์การสอน สื่อพิมพ์ต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการสอนให้เพียงพอ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะทางภาษาเพิ่มขึ้น ได้ทักทายพูดคุยระหว่างนักเรียนและผู้สอนด้วยภาษาจีนแม้อยู่นอกห้องเรียน มีการเชิญบุคคลที่มีประสบการณ์เคยไปดูงาน ศึกษาหรือท่องเที่ยวในประเทศจีนมาเป็นวิทยากรพิเศษให้ความรู้แก่นักเรียน และจัดบรรยากาศในบริเวณโรงเรียนให้มีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้อาษาจีนของนักเรียน จะช่วยให้การเรียนภาษาจีนมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้านประสบการณ์ ในอนาคตควรมีการผลิตครูคนไทยที่สามารถสอนภาษาจีนได้เพิ่มมากขึ้น เพราะครูด้านนี้ยังขาดแคลนและจะสะดวกในการกำกับดูแลพฤติกรรมการสอน การถ่ายทอดความคิดเห็นให้แก่เด็กได้โดยตรงกว่าครูที่มาจากประเทศจีน แม้ว่าการเรียนภาษายังจำเป็นต้องเรียนกับเจ้าของภาษาด้วยเพื่อให้เด็กมีโอกาสฝึกทักษะ

ทางภาษาโดยตรง แต่ควรมีครูคนไทยช่วยสอน ช่วยวางรากฐานความเป็นไทยควบคู่กันไป ครูและนักเรียนควรมีโอกาสได้ดูงาน ทัศนศึกษาต่างประเทศจีน รวมทั้งได้มีโอกาสพบบุคคลสำคัญ ผู้ประกอบการ เจ้าของกิจการ ในประเทศไทยที่เป็นชาวไทยเชื้อสายจีน เพื่อส่งเสริมความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากแบบเรียน และควรมีการฝึกงานที่ต้องใช้ภาษาจีนในการทำงานจริงก่อนจบการศึกษา จะทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงมากขึ้น

พงศ์พันธุ์ พันธุ์สวัสดิ์ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการพัฒนาบุคลากรและปัญหาการพัฒนาบุคลากรตามการรับรู้ของครูผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร พบว่า การพัฒนาบุคลากรใช้วิธีการต่างๆ หลายวิธี วิธีที่ใช้มากที่สุดคือ การศึกษาต่อ วิธีที่ใช้รองลงมาคือ การสัมมนา การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การสอนงาน การส่งเสริมและพัฒนากิจการทางวิชาการ และการเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการตามลำดับ ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ขาดงบประมาณในการประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรม การจัดหาข่าวสารทางวิชาการ บุคลากรไม่มีทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก งบประมาณไม่เพียงพอ ผู้สอนงานมีเวลาไม่เพียงพอ เกณฑ์การประเมินในการส่งเสริมและพัฒนากิจการทางวิชาการค่อนข้างสูงทำให้ครูไม่ยอมทำ

ภาวิณี บุญทา (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) : กรณีศึกษา โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศที่ 2 (ภาษาจีน) : ประชากรคือ ศึกษานิเทศก์และผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และบุคลากรในท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียนและแบบศึกษาเอกสารวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนมีการจัดตั้งโครงการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน โดยมอบให้ครูผู้สอนเป็นผู้จัดทำหลักสูตร มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรเน้นการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสารและการประกอบอาชีพ กำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรม จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน มีเกณฑ์ในการกำหนดวิธีวัดและประเมินผลทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนทำการวัดผลโดยเน้นการวัดผลตามสภาพจริง การใช้หลักสูตรในด้านการบริหารหลักสูตร มีการจัดเตรียมบุคลากรโดยจัดส่งครูเข้าอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดครูเข้าสอนตรงตามวิชาเอก ครูจะมีคาบสอนเฉลี่ยเท่ากัน มีการจัดห้องศูนย์ภาษาจีนและห้องปฏิบัติการทางภาษา งบประมาณได้รับส่วนใหญ่นำมาใช้ในการอบรมพัฒนา การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน และเป็นค่าตอบแทนครูผู้สอน ได้รับการสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอนจากหน่วยงานต่างๆ และครูจัดหาสื่อการสอนบางอย่างด้วยตนเอง มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีประชาสัมพันธ์ด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ผู้บริหารนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยนิเทศการสอนในชั้นเรียนปัญหาที่พบคือ การขาดแคลนครูผู้สอน สื่อการสอนที่มีไม่ตรงกับความต้องการของครู ขาดงบประมาณ ขาดความต่อเนื่องในการนิเทศการสอน และครูมีภาระงานมากจึงไม่มีเวลาจัดทำแผนการสอนได้ครบทุกวิชา ทำให้ขาดความต่อเนื่องเมื่อมีครูขาดหรือลาในด้านการสอน ครูผู้สอนส่วนหนึ่งจัดทำกำหนดการสอน และแผนการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายตามประสบการณ์ของครูผู้สอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับสถานการณ์จริง จัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล มีวิธีการวัดผลและประเมินผลเรียนที่หลากหลายทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับวิธีการสอนของครูแต่ละคน ปัญหาที่พบคือครูบางคนขาดประสบการณ์และทักษะในการสอน ขาดทักษะในการใช้สื่อการสอนและขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดสอนซ่อมเสริม

กรณีการ สงวนนวน (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในชั้นเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ประชากร คือ โรงเรียน 18 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จำนวน 18 คน และประชากรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 16 คน ครูผู้สอน จำนวน 20 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 57 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่มประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีการจัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถอนุมัติการจัดตารางสอน บริการพัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ บริการสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน มีการนิเทศติดตามผลโดยการเยี่ยมชั้นเรียน ประเมินผลจากแบบรายงานตนเองของครู และประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยการจัดประชุมผู้ปกครอง ด้านการสอน ครูทำความเข้าใจหลักสูตรโดยการเข้ารับการอบรม สัมมนา ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนและรายละเอียดของเนื้อหา วางแผนการสอน เตรียมสื่อ อุปกรณ์ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พัฒนาและใช้สื่อ วัตถุประสงค์การร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปัญหาที่พบ ฝ่ายบริหารขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องหลักสูตร ไม่มีความรู้ในเรื่องภาษาจีน การดำเนินการขาดความต่อเนื่องและขาดห้องเรียนภาษาจีน ฝ่ายครูผู้สอนไม่สามารถสอนเนื้อหาได้ครบตามหลักสูตรที่กำหนด ไม่มีความมั่นใจในการวางแผนการสอน เวลาสอนไม่พอ ครูผู้สอนมีงานมากไม่มีเวลาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและพัฒนาสื่อ สื่อไม่เพียงพอ ไม่มีคู่มือการวัดและประเมินผล นักเรียนไม่มีเวลาเรียนซ่อมเสริมเพราะต้องทำกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

วิเชียร จิตรอ่อนน้อม (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการพัฒนาครูโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร (2) เปรียบเทียบการพัฒนาครูโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามภูมิภาคของครู และ (3) ศึกษาปัญหาในการพัฒนาครูโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร ใช้การวิจัยเชิงสำรวจกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 198 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test f-test และเปรียบเทียบรายคู่ ใช้วิธีการของเชฟเฟ (scheffes method) ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานภาพส่วนตัวของครูโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 157 คน จบสาขาวิชาเอกสายการศึกษา จำนวน 147 คน และมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี จำนวน 89 คน 2) การพัฒนาครูโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานครในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 มีการพัฒนามากในด้านการฝึกอบรม และการปฐมนิเทศ 3) เปรียบเทียบการพัฒนาครูโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน จบการศึกษาวิชาเอกต่างกัน มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ครูที่ปฏิบัติงานกับผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ครูที่ปฏิบัติงานกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการรับรู้ด้านการพัฒนาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานกับผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการรับรู้การพัฒนา ด้านการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อ และการส่งเสริมและการพัฒนาผลงานทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูที่ปฏิบัติงานกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ต่างกันมีการรับรู้การพัฒนาครูด้านการปฐมนิเทศ การศึกษาดูงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่ปฏิบัติงานกับผู้บริหารที่ได้รับมอบอำนาจมีการรับรู้ด้านการพัฒนาครูในภาพรวมแตกต่างจากครูที่ปฏิบัติงานกับผู้บริหาร

ที่ไม่ได้รับมอบอำนาจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ปัญหาในการพัฒนาครูโรงเรียนเอกชนที่สอนภาษาจีนในกรุงเทพมหานคร ที่พบบ่อย คือ ครูขาดทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อ ส่วนปัญหารองที่พบคือ โรงเรียนขาดการวางแผนที่ดีในการพัฒนาครู ผู้บริหารโรงเรียนไม่สนับสนุนในการส่งครูเข้ารับการพัฒนา ผู้บริหารโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาครู

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เทอร์เลย์ (Terley, 1996-55 อ้างถึงใน นภาพร ทองเก่งกล้า, 2549) ได้ศึกษาเรื่อง การสอนที่มีประสิทธิภาพ: เสียงสะท้อนจากนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การสอนที่มีประสิทธิภาพตามความคิดเห็นของนักเรียน คือ ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ครูมีความกระตือรือร้นในการสอน นอกจากนี้ นักเรียนกล่าวว่าวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพควรประกอบด้วย บุคลิกภาพของครู รูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนและทัศนคติของนักเรียนจากงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าวแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่สองจะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอยู่หลายประการ กล่าวคือ บุคลิกภาพ วิธีการสอน การรู้จักเด็กเป็นรายบุคคลของครู รวมทั้งรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ในการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพ ควรจะต้องมีการพัฒนาในเรื่องของวิธีสอน การจัดกิจกรรม และการวัดประเมินผลแบบใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีนทุกชั้นปี ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีจำนวนทั้งหมด 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 100 คน (นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จะไม่นำเข้ามาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ตอนที่ 2 การประเมินสภาพปัญหาในแต่ละด้านรวม 4 ด้าน แบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้
 - 2.1 ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน จำนวน 5 ข้อ
 - 2.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 5 ข้อ
 - 2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวน 5 ข้อ
 - 2.4 ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 ข้อ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการสอนภาษาจีน รวมถึงศึกษาเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร เพื่อศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา และการสร้างแบบสอบถามสภาพปัญหา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
3. ศึกษาการประเมินผลของแบบสอบถามสภาพปัญหา โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด
4. สร้างแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน จำนวน 30 ข้อ

5. นำแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา โดยการประเมิน 3 ด้านคือ ด้านรูปแบบ ด้านเนื้อหา และด้านการนำไปใช้ โดยใช้แบบการประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิกเคอร์ท (Likert) แต่ละข้อมีตัวเลือก 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

6. นำผลจากการประเมินมาหาค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์การประเมินแบบสอบถาม เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือปฏิบัติหรือสำคัญมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือปฏิบัติหรือสำคัญมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือปฏิบัติหรือสำคัญปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือปฏิบัติหรือสำคัญน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือปฏิบัติหรือสำคัญน้อยที่สุด

7. จากนั้นนำผลมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

8. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องประกอบไปด้วย ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าความเหมาะสม (IOC)

9. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนต่อไป

10. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบและแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาจีน จำนวน 100 คน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัยให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในการเป็นกลุ่มตัวอย่าง ตลอดจนนัดหมายวันและเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เตรียมสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 สถานที่ ได้แก่

ห้องศูนย์จีนศึกษา ตึก 7 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.2 เครื่องมือ ได้แก่

แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน จำนวน 100 ชุด

3. ดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งแบบสอบถามเป็นลักษณะตรวจ สอบรายการ (Check list) จำนวน 20 ข้อ

4. รวบรวมแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

5. สรุปผลการวิจัย

4. สถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

ห้องศูนย์จีนศึกษา ตึก 7 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบ มาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษา แบบสอบถามเป็นการตรวจสอบรายการ (Check list) เติมคำในช่องว่าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ

2. แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน เรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งคำถามประกอบไปด้วยด้านเนื้อหาการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน แบบสอบถามเป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (Check list) และเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการจัดกลุ่มตามค่าร้อยละเป็น 5 ระดับ คือ สำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย สำคัญน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

- ค่าคะแนนเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)

จากสูตร
$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักศึกษา

- การหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

จากสูตร
$$S.D = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวกำลังสอง
 N แทน จำนวนข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาในนักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวนทั้งหมด 100 คน

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สถานภาพของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน จำแนกตามเพศ ชั้นปี เกรดเฉลี่ยปัจจุบัน และวิธีการที่ใช้ในการเรียน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ (100%)
เพศ		
หญิง	86	86.0
ชาย	14	14.0
ชั้นปี		
1	32	32.0
2	24	24.0
3	27	27.0
4	17	17.0
เกรดเฉลี่ยปัจจุบัน		
น้อยกว่า 2.00	3	3.0
2.00 – 2.49	16	16.0
2.50 – 2.99	17	17.0
ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป	64	64.0

นักศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 86.0 และ 14.0 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ ศึกษายู่ในชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมาศึกษายู่ในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 27.0 และ 24.0 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วงตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมาอยู่ ในช่วง 3.00 ขึ้นไป และช่วง 2.00-2.49 คิดเป็นร้อยละ 17.0 และ 16.0 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการเรียนการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน

หัวข้อ ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน	Mean	S.D.	แปลผล
1. มีการแจ้งให้ทราบถึงแนวการสอน มีการแจ้งผลการ สอบให้ทราบหลังการสอบทุกครั้ง และอาจารย์มีความ เป็นธรรมในการให้คะแนน	4.16	0.76	มีความสำคัญ มาก
2. มีการใช้เทคนิคต่างๆ ในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ ง่ายขึ้น ได้แก่ การยกตัวอย่าง หรือการใช้คำถาม	4.27	4.27	มีความสำคัญ มาก
3. อาจารย์ผู้สอนมีการอธิบายเนื้อหาวิชาเรียนอย่างถูกต้อง ชัดเจน	4.33	4.33	มีความสำคัญ มาก
4. เนื้อหาการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา มีความ เหมาะสมกับผู้เรียน	4.21	4.21	มีความสำคัญ มาก
5. มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามหรือแสดงความ คิดเห็น	4.07	4.07	มีความสำคัญ มาก
รวม	4.21	0.79	มีความสำคัญ มาก

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ด้านเนื้อหาการเรียนการสอนในภาพรวม อยู่ในระดับมีความสำคัญมาก (ค่าเฉลี่ย 4.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ คือ 3. อาจารย์ผู้สอนมีการอธิบายเนื้อหาวิชาเรียนอย่างถูกต้องชัดเจน 2. มีการใช้เทคนิคต่างๆ ในการสอน เพื่อให้ ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น ได้แก่ การยกตัวอย่าง หรือการใช้คำถาม 4. เนื้อหาการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา มีความเหมาะสมกับผู้เรียน 1. มีการแจ้งให้ทราบถึงแนวการสอน มีการแจ้งผลการสอบให้ทราบหลังการสอบทุก

ครั้ง และอาจารย์มีความเป็นธรรมในการให้คะแนน และ 5. มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมีความเหมาะสมมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.33, 4.27, 4.21, 4.16 และ 4.07 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

หัวข้อ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	Mean	S.D.	แปลผล
6. โครงการนำนักศึกษาไปร่วมกิจกรรมนอกสถานที่	4.91	0.28	มีความสำคัญมากที่สุด
7. การจัดบอร์ด หรือจัดนิทรรศการตามเทศกาล เช่น ตรุษจีน ไหว้พระจันทร์ เป็นต้น	4.93	0.29	มีความสำคัญมากที่สุด
8. การจัดการประกวดสุนทรพจน์ภาษาจีน กิจกรรมการทำอาหารจีน ประกวดการคัดลายมือ การแสดงละครจีน และการเขียนพู่กันจีน	4.81	0.47	มีความสำคัญมากที่สุด
9. มีการทบทวนเนื้อหาให้กับแก่นักศึกษานอกเวลาเรียน การติวข้อสอบเพื่อสอบ HSK	4.88	0.32	มีความสำคัญมากที่สุด
10. เมื่อประสบปัญหา นักศึกษากล้าที่จะปรึกษาและแก้ไขปัญหากับอาจารย์ผู้สอน	4.00	0.78	มีความสำคัญมาก
รวม	4.70	0.42	มีความสำคัญมากที่สุด

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนในภาพรวม อยู่ในระดับมีความสำคัญมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 7. การจัดบอร์ด หรือจัดนิทรรศการตามเทศกาล เช่น ตรุษจีน ไหว้พระจันทร์ เป็นต้น 6. โครงการนำนักศึกษาไปร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ 9. มีการทบทวนเนื้อหาให้กับแก่นักศึกษานอกเวลาเรียน การติวข้อสอบเพื่อสอบ HSK และ 8. การจัดการประกวดสุนทรพจน์ภาษาจีน กิจกรรมการทำอาหารจีน ประกวดการคัดลายมือ การแสดงละครจีน และการเขียนพู่กันจีน อยู่ในระดับมีความสำคัญมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.93, 4.91, 4.88 และ 4.81 ตามลำดับ และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน รายข้อ 10. เมื่อประสบปัญหา นักศึกษากล้าที่จะปรึกษาและแก้ไขปัญหากับอาจารย์ผู้สอน พบว่า มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 อยู่ในระดับมีความสำคัญมาก

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน
ด้านสื่อการเรียนการสอน

หัวข้อ ด้านสื่อการเรียนการสอน	Mean	S.D.	แปลผล
11. เอกสารการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าใจและเรียนรู้เนื้อหาได้ดีขึ้น	4.57	0.57	มีความสำคัญมากที่สุด
12. มีสื่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน	4.70	0.52	มีความสำคัญมากที่สุด
13. มีการให้ความรู้และเทคนิควิธีใช้สื่ออุปกรณ์ต่างอย่างเหมาะสม	4.38	0.79	มีความสำคัญมาก
14. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้มีความทันสมัย	4.58	0.57	มีความสำคัญมากที่สุด
15. หนังสือ นิตยสาร วารสารต่างๆ และแผ่นภาพโฆษณา CD เพลง VCD การ์ตูน และภาพยนตร์จีน	4.56	0.63	มีความสำคัญมากที่สุด
รวม	4.55	0.61	มีความสำคัญมากที่สุด

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนในภาพรวม อยู่ในระดับมีความสำคัญมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 12. มีสื่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน 14. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้มีความทันสมัย 11. เอกสารการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าใจและเรียนรู้เนื้อหาได้ดีขึ้น และ 15. หนังสือ นิตยสาร วารสารต่างๆ และแผ่นภาพโฆษณา CD เพลง VCD การ์ตูน และภาพยนตร์จีน อยู่ในระดับมีความสำคัญมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.70, 4.58, 4.57 และ 4.56 ตามลำดับ และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน รายข้อ 13. มีการให้ความรู้และเทคนิควิธีใช้สื่ออุปกรณ์ต่างอย่างเหมาะสม พบว่า มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.38 อยู่ในระดับมีความสำคัญมาก

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน
ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน

หัวข้อ ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน	Mean	S.D.	แปลผล
16. หลักสูตรมีการพัฒนาที่ทันยุคสมัย	4.52	0.56	มีความสำคัญมากที่สุด
17. การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรมีเนื้อหาที่ครอบคลุม	4.67	0.57	มีความสำคัญมากที่สุด
18. คุณวุฒิทางการศึกษาของอาจารย์ผู้สอน อาจารย์มีความรู้ความสามารถ	4.88	0.70	มีความสำคัญมากที่สุด
19. บุคลิกลักษณะของอาจารย์ ใช้วาจาที่สุภาพเหมาะสม สามารถควบคุมอารมณ์ในขณะสอนได้ดี และแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดี	4.66	0.59	มีความสำคัญมากที่สุด
20. มีทุนการศึกษาที่มาจากหน่วยงานต่างๆ อย่างเพียงพอ รวมทั้งมีการสนับสนุน สรรหาทุนการศึกษา จากหน่วยงานภายนอก	4.90	0.31	มีความสำคัญมากที่สุด
รวม	4.72	0.54	มีความสำคัญมากที่สุด

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมีความสำคัญมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ คือ 20. มีทุนการศึกษาที่มาจากหน่วยงานต่างๆ อย่างเพียงพอ รวมทั้งมีการสนับสนุน สรรหาทุนการศึกษา จากหน่วยงานภายนอก 18. คุณวุฒิทางการศึกษาของอาจารย์ผู้สอน อาจารย์มีความรู้ความสามารถ 17. การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรมีเนื้อหาที่ครอบคลุม 19. บุคลิกลักษณะของอาจารย์ ใช้วาจาที่สุภาพเหมาะสม สามารถควบคุมอารมณ์ในขณะสอนได้ดี และแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดี และ 16. หลักสูตรมีการพัฒนาที่ทันยุคสมัย โดยมีค่าเฉลี่ย 4.90, 4.88, 4.67, 4.66 และ 4.52 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 100 คน (นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 ศึกษา ณ มหาวิทยาลัยสูงส่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน จึงไม่นำเข้ามาเป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 50 คน)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสภาพปัญหาและความพึงพอใจที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาจีน ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ตอนที่ 2 การประเมินสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในแต่ละด้านรวม 4 ด้าน แบ่งเป็นรายด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน จำนวน 5 ข้อ
- 2.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 5 ข้อ
- 2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวน 5 ข้อ
- 2.4 ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเก็บข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 100 คน โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์สภาพปัญหาแต่ละด้าน ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS แล้วนำเสนอข้อมูลที่ได้เป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ จากนั้นนำผลที่ได้ไปสรุปผล

สรุปผลการศึกษาวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลข้อมูลทั่วไป

นักศึกษาเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 86.0 และ 14.0 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่ ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 32.0 รองลงมาศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 และศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 27.0 และ 24.0 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วงตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 64.0 รองลงมาอยู่ในช่วง 3.00 ขึ้นไป และช่วง 2.00-2.49 คิดเป็นร้อยละ 17.0 และ 16.0 ตามลำดับ

สรุปผลสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 100 คน พบว่า โดยภาพรวมของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมีความสำคัญมากที่สุด คือด้าน กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น 4.70, 4.55, 4.72 ตามลำดับ และด้านเนื้อหาการเรียนการสอน คิดเป็น 4.21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมีความสำคัญมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอน ภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมมีระดับอยู่ในระดับมีความสำคัญมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น 4.70, 4.55, 4.72 ตามลำดับ และด้านเนื้อหาการเรียนการสอน คิดเป็น 4.21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมีความสำคัญมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้สึกลงในทางบวกต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้รับ ซึ่งทางสาขาวิชาการสอนภาษาจีนได้จัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ทุกท่านต้องยึดหลักที่ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและศักยภาพของตนเอง ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน จึงทำให้ผู้เรียนลงความคิดเห็นว่าในด้าน กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมมีระดับอยู่ในระดับมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฐา สววิบูลย์ (2554) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา INT212 (การออกแบบภายใน 2) สาขาวิชาการออกแบบภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนในภาพรวม มีระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าในด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านการสอนและเทคนิคการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสื่อประกอบการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดเช่นกัน

1. ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน มีผลต่อความพึงพอใจในการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาในระดับมีความเหมาะสมมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเนื้อหาการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสมกับผู้เรียน และอาจารย์ผู้สอนมีการอธิบายเนื้อหาในวิชาเรียนอย่างถูกต้องชัดเจน

2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีผลต่อความพึงพอใจในการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด เนื่องจากสาขาการสอนภาษาจีน มีการศึกษาที่ยึดหลักการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญควบคู่ไปกับเน้นเนื้อหาตามที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้น การจัดกิจกรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้เรียน สาขาวิชาการสอนภาษาจีน จึงได้จัดโครงการพานักศึกษาไปศึกษาดูงาน และเรียนรู้วัฒนธรรมจีนนอกสถานที่อยู่เป็นประจำ เพราะสังคมและวัฒนธรรมจีนมีส่วนใกล้เคียงและคล้ายคลึงกับประเทศไทยมาก จึงส่งผลให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมจีนได้ง่ายขึ้น หากได้ไปดูสถานที่จริง และสาขาวิชาการสอนภาษาจีนก็มีการจัดกิจกรรม การทบทวนและเตรียมพร้อมเนื้อหาก่อนและหลังเรียน พร้อมทั้งการจัดกิจกรรมตัวข้อสอบเพื่อสอบ HSK เป็นประจำทุกภาคเรียนด้วย

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน มีผลต่อความพึงพอใจในการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้เพราะสาขาวิชาการสอนภาษาจีนมีการประชุมคณาจารย์ให้ปฏิบัติการการเรียนการสอน โดยให้การเฉลยข้อสอบทุกครั้งที่มีการสอบ เพื่อจะได้เห็นเหตุและผลข้อสอบว่าถูกหรือผิดอย่างไร และคณะครู ศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นคณะที่มีชื่อเสียงและเก่าแก่ได้มีตึกใหม่ซึ่งมีอุปกรณ์ด้าน คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เครื่องมือต่างๆ ที่ทันสมัย จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทันสมัย ประกอบความน่าสนใจ การใช้สื่อวิดีโอ เทคโนโลยี E-learning หรือ Animation ได้ระดับที่มีความเหมาะสมมากที่สุด

4. ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน มีผลต่อความพึงพอใจในการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาในระดับมีความเหมาะสมมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคณาจารย์ในสาขาวิชาการสอนภาษาจีนนั้น อาจารย์ทุกท่านมีการยึดหลักการว่า อาจารย์นับเป็นสิ่งแวดล้อมที่ผู้เรียนคาดหวังว่าจะส่งเสริมการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมที่ตอบสนองทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ การที่อาจารย์มีอารมณ์ขันจะทำให้การเรียนและบรรยากาศในห้องสนุกสนาน ให้ข้อมูลที่ทันสมัย และมีการถ่ายทอดบอกเล่าให้นักศึกษาได้รับรู้อยู่เสมอ ขณะสอนอาจารย์ควรมีอารมณ์ช้า ยิ้มเยาะๆ และนำประสบการณ์สถานการณ์จริงมาเล่าสู่กันฟังร่วมกับนักศึกษาจะทำให้การจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่มีเนื้อหาครอบคลุม และมีการส่งเสริมสนับสนุนสรรหาทุนการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกให้กับนักศึกษาที่จะศึกษา ณ มหาวิทยาลัยคู่ต่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ในชั้นปีที่ 3 และสนับสนุนสรรหาทุนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นทุกปีการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในครั้งนี้ทำให้ได้ทราบถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนว่า มีอาจารย์ที่จบตรงสาขา แต่ส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน มีจุดมุ่งหมายในการสอน มีการกำหนดเนื้อหา วิธีการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่ยังติดขัดด้วยเวลาที่น้อย ทำให้การจัดการเรียนการสอนยังไม่ครบถ้วน เอกสารประกอบการสอนและแผนการสอนยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ยังขาดห้องปฏิบัติการทางภาษาที่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการสะท้อนสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอน ควรมีการสัมภาษณ์ หรือการสนทนากลุ่มของนักศึกษา เพื่อจะได้ทราบอุปสรรคและปัญหาที่แท้จริง

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของนักศึกษา และนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บรรณานุกรม

- จำว หวน. (2002). การพัฒนามาตรฐานกลุ่มการเรียนรู้ภาษาจีนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มโรงเรียนเทศบาลนครนครสวรรค์.วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ นครสวรรค์ :สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ เขียวจิ่งเหวิน.เริ่มต้นเรียนจีน1.กรุงเทพ.ซีเอ็ดยูเคชั่น2551
- จิรนนท์ เมฆวงษ์. (2547). การพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษและความคงทนในการเรียนรู้ คำศัพท์ด้วยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาการสอน ภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ซุนยังแช่เตียว.การสอนภาษาจีนในชั้นประถมศึกษา.บทความบนเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต1. <http://edinno.sisaketedu1.go.th/nineboard/view.php?id=61252> (20 สิงหาคม 2009)
- ถนอมเพ็ญ ชูบัว.My first brain. 2554.การพัฒนาการอ่านออกเสียงการอ่านเพื่อความเข้าใจ ด้วยวิธีการสอน แบบบูรณาการของเมอร์ดีอค (MIA)(ออนไลน์) สืบค้นจาก http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx?ID=88808. 20 กรกฎาคม 2557
- เจียรชัย อิมวรมธ.พจนานุกรมจีน-ไทย.กรุงเทพ.ซีเอ็ดยูเคชั่น. 2551
- ภูเบต ไช้ชัยภูมิ. (2550). การพัฒนาทักษะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่ามะพะพาน อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ.ก้าวแรกกับ ภาษาจีน.กรุงเทพ.เอ็มไอเอสซอฟต์แวร์.
- ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์. (2552). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 - 3 ที่มีภาวะการอ่านบกพร่อง. ปริญญาการศึกษาดุขฎี บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เหวิน จิ่งเหวิน.เริ่มต้นเรียนจีน 1.กรุงเทพ.ซีเอ็ดยูเคชั่น. 2551
- หนังสือ HANYU JIAOCHENG เล่ม 1 (หลักสูตรสอนภาษาจีนแก่ชาวต่างชาติของมหาวิทยาลัยปักกิ่ง)
- หวัง เหว่ยหมิน. (2546). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาจีนกลางแบบรวรดัดตามวิธีของ HANYU PINYIN. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :รวมสาส์น.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

1. อาจารย์ ดร.บัณฑิตกาญจ ตั้งภากรณ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีน
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
2. อาจารย์ ดร. วรรัตน์ อนุสสัย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีน
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ครูประจำการ โรงเรียนนาคนูนประชาสรรค์ อำเภอนาคนูน จังหวัดมหาสารคาม
3. อาจารย์ ดร.มนรัตน์ สินทร์ ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาจีน
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาภาษาจีน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
4. อาจารย์ ปราการ บุตรแก้ว ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีน
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศกววง
สี่ สาธารณรัฐประชาชนจีน
5. อาจารย์ ดร.ทิวรัตน์ ประเสริฐสังข์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ประจำวิชาสาขาเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

รายละเอียดแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชา
การสอนภาษาจีนมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คำชี้แจง การศึกษาครั้งนี้ มีความประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพจริงหรือข้อคิดเห็นของท่าน

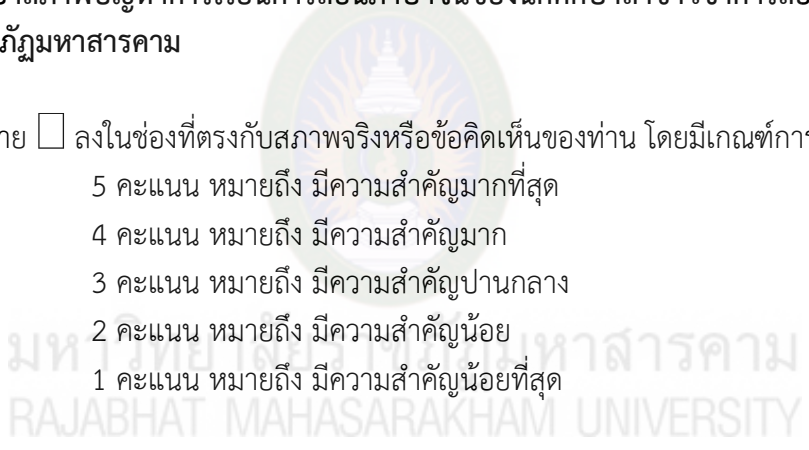
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. ชั้นปีที่.....สาขาวิชา..... คณะ
3. เกรดเฉลี่ยปัจจุบันของท่าน

ส่วนที่ 2 การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับสภาพจริงหรือข้อคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีความสำคัญมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีความสำคัญมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีความสำคัญปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีความสำคัญน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีความสำคัญน้อยที่สุด

การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนสาขาวิชาการสอนภาษาจีน	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
1. มีการแจ้งให้ทราบถึงแนวการสอน มีการแจ้งผลการสอบให้ทราบหลังการสอบทุกครั้ง และอาจารย์มีความเป็นธรรมในการให้คะแนน					
2. มีการใช้เทคนิคต่างๆ ในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น ได้แก่ การยกตัวอย่าง หรือการใช้คำถาม					
3. อาจารย์ผู้สอนมีการอธิบายเนื้อหาวิชาเรียนอย่างถูกต้องชัดเจน					
4. เนื้อหาการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชามีความเหมาะสมกับผู้เรียน					
5. มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็น					
6. โครงการนำนักศึกษาไปร่วมกิจกรรมนอกสถานที่					
7. การจัดบอร์ด หรือจัดนิทรรศการตามเทศกาล เช่น ตรุษจีน ไหว้พระจันทร์ เป็นต้น					
8. การจัดการประกวดสุนทรพจน์ภาษาจีน กิจกรรมการทำอาหารจีน ประกวดการคัดลายมือ การแสดงละครจีน และการเขียนพู่กันจีน					
9. มีการทบทวนเนื้อหาให้กับแก่นักศึกษานอกเวลาเรียน การติวข้อสอบเพื่อสอบ HSK					
10. เมื่อประสบปัญหา นักศึกษากล้าที่จะปรึกษาและแก้ไขปัญหากับอาจารย์ผู้สอน					
11. เอกสารการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าใจและเรียนรู้เนื้อหาได้ดีขึ้น					
12. มีสื่ออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน					
13. มีการให้ความรู้และเทคนิควิธีใช้สื่ออุปกรณ์ต่างอย่างเหมาะสม					
14. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้มีความทันสมัย					
15. หนังสือ นิตยสาร วารสารต่างๆ และแผ่นภาพโฆษณา CD เพลง VCD การ์ตูน และภาพยนตร์จีน					
16. หลักสูตรมีการพัฒนาที่ทันยุคสมัย					
17. การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรมีเนื้อหาที่ครอบคลุม					
18. คุณวุฒิทางการศึกษาของอาจารย์ผู้สอน อาจารย์มีความรู้ความสามารถ					
19. บุคลิกลักษณะของอาจารย์ ใช้วาจาที่สุภาพเหมาะสม สามารถควบคุมอารมณ์ในขณะที่สอนได้ดี และแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เป็นแบบอย่างที่ดี					
20. มีทุนการศึกษาที่มาจากหน่วยงานต่างๆ อย่างเพียงพอ รวมทั้งมีการสนับสนุน สรรหาทุนการศึกษา จากหน่วยงานภายนอก					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวศันสนีย์พร ภูพันทนา
ตำแหน่ง	อาจารย์
หน่วยงานที่สังกัด	สาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2555	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2558	สาขาวิชาการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ มหาวิทยาลัยชนชาติกวางสี สาธารณรัฐประชาชนจีน

ประสบการณ์ด้านการวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัย

พ.ศ. 2561	ผลของการใช้แผนการเรียนรู้แบบสื่อการสอน Kahoot ที่มีต่อการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ 16 ฉบับที่ 1(30) มกราคม-มิถุนายน : หน้า 383-394.
-----------	---

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายงานการวิจัย
เรื่อง

การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

A Study of Circumstances and Problems on Chinese Language Teaching and
Learning in Teaching Chinese Students at Rajabhat Mahasarakham University

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ศันสนีย์พร ภูพัตนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2561)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างสูงยิ่งของ อาจารย์ ดร.บัณฑิตกาญจ ตั้งภากรณ์ อาจารย์ ดร. วรารัตน์ อนุสสัย อาจารย์ ดร.มนรัตน์ สินทร์ อาจารย์ปรากร บุตรแก้ว และอาจารย์ ดร.ทิวรัตน์ ประเสริฐสังข์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และตรวจแก้ไขรายงานวิจัยนี้ให้มีความสมบูรณ์ถูกต้องพร้อมทั้งคุณค่าทางวิชาการ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการสอน ภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการตอบแบบสอบถามด้วยความเต็มใจเป็นอย่างดี จนสำเร็จลุล่วงได้ตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มอบทุนอุดหนุนรายงานการวิจัย ปีงบประมาณ 2561 ในครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดาและมารดาที่ได้ให้กำเนิด คอยเลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนมาเป็นอย่างดีโดยตลอด ขอขอบคุณญาติ พี่น้อง เพื่อนๆ ที่คอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยมาตลอด ผู้วิจัยขออุทิศคุณงามความดีนี้แด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

คันสนีย์พร ภูพันทนา

2562

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

หัวข้อวิจัย การศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ดำเนินการวิจัย นางสาวศันสนีย์พร ภูพินนา
หน่วยงาน สาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ปี พ.ศ. 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยประเมินในแต่ละด้านรวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า พบว่า โดยภาพรวมของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาจีน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมีความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน คิดเป็น 4.70, 4.55, 4.72 ตามลำดับ และด้านเนื้อหาการเรียนการสอน คิดเป็น 4.21 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมีความสำคัญมาก

Research Title A Study of Circumstances and Problems on Chinese Language Teaching and Learning in Teaching Chinese Students at Rajabhat Mahasarakham University

Researcher Sunsaneephon Phupanna

Organization Teaching Chinese Rajabhat Mahasarakham University

Year 2019

ABSTRACT

The purpose of this research is to study of Circumstances and Problems on Chinese Language Teaching and Learning in Teaching Chinese Students of Rajabhat Mahasarakham University students the sample group used in this study is Teaching Chinese Students of 100 people. The tools used for data collection were Questionnaire about conditions, problems, and satisfaction affecting Chinese language learning achievement by assessing each area in a total of 4 areas which are teaching content Learning and teaching activities teaching and learning media and the environment in the teaching and learning management

The research found that: Overall of Teaching Chinese Students having the highest mean value at the highest level. Is the teaching and learning activities Teaching and learning media and the teaching and learning environment is 4.70, 4.55, 4.72, respectively, and the teaching and learning content is 4.21, with a high level of average.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย.....	2
ขอบเขตของโครงการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
1. ประวัติความเป็นมาของการเรียนการสอนภาษาจีน.....	3
2. หลักการ จุดมุ่งหมาย องค์กรประกอบของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน	9
3. การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) เป็นภาษาที่สอง	10
4. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับอุดมศึกษา.....	18
5. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมและมัธยมศึกษา	19
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	24
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	25
4. สถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล.....	26
5. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	27
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป.....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษา.....	28
สาขาวิชาการสอนภาษาจีน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่มีผลต่อการเรียนภาษาจีน สาขาวิชาการสอนภาษาจีน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	
บทที่ 5 สรุปลงการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	32
สรุปลงการวิจัย.....	33
อภิปรายผล.....	33
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	34
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	34
บรรณานุกรม.....	35
ประวัติผู้วิจัย.....	42

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

	หน้า
4.1 ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาจีน จำแนกตามเพศ ชั้นปี เกรดเฉลี่ยปัจจุบัน	27
4.2 ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาจีน ด้านเนื้อหาการเรียนการสอน	28
4.3 ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาจีน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	29
4.4 ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาจีน ด้านสื่อการเรียนการสอน	30
4.5 ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาจีน ด้านสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนการสอน	31

